ANUL III, Nr. 7 APRILIE 1958

VESTITORII

Tactica Retragerilor Simulate

„Ofensiva Păcii" deslănţuită pe toate planurile de nouii stăpânitori ai Rusiei Sovietice, pare menită să nu-şi atingă scopul. După atâtea experienţe nefericite, după atâtea naive acceptări a manevrelor sovietice, Occidentul pare, însfârşit, lămurit asupra valorii surâsurilor sovietice. Oricât de mieros s'ar arăta Vişinski la ONU, oricât de grăbnic ar fi eliberaţi unii arestaţi şi arestaţi în locul lor arestatorii, cu oricâtă de puternică fanfară ar fi prezentată repatrierea a 150 de soldaţi americani bolnavi, cărora li se îngădue să moară în ţara lor, nimeni în Occident, afară de presa comunistă sau criptocomunistă nu se grăbeşte să vadă în acestea semnele unei reale schimbări.

Au fost reamintite pretutindeni toate manevrele asemănătoare din ultimii 20 de ani, bazate pe faimoasa deviză a lui Lenin: „doi paşi înăinte, unul înapoi". S'a pomenit de pactul ruso-german, de declaraţiile aceluiaşi ministru de externe, Molotov, asigurâd că „niciodată URSS nu se va amesteca în politica internă a ţărilor ajunse azi „satelite", şi asa mai departe.

Merită cel mult amintit cu acest prilej că tactica retragerilor simulate nu este o metodă caracteristică regimului comunist, deşi acesta a întrebuinţat-o continuu. Este vorba de o tactică moştenită dela strămoşii tătari, o tactică folosită de sute şi poate de mii de ani de toţi năvălitorii stepelor. Când o hoardă de câteva mii de călăreţi năvălea să prade un colţ din ţara Moldovei, căuta să se fereasca de întâlnirea cu oştile ţării, prădând şi arzând satele risipite.

Când nu mai putea altfel, abia încheagată lupta, părea că intra spaima în năvălitori şi se împrăştiau în galop, în cele patru vânturi. Când Românii se bucurau de isbânda uşoară, de obiceiu în noaptea care urma, călăreţii stepei cadeau din nou asupra lor, pe deatepştate. Mai târziu, când Moldovenii le deprinseseră şiretlicul, mergeau până acolo încât lăsau anume în urmă o pradă bogată ca să poată cădea asupra celor ce se socoteau biruitori, tocmai în clipa turbure a împărţirii prăzii.

In lupta individuală, aveau obiceiul să „facă pe mortul." Când se pleca asupra lor un adeversar, sau când trecea pe lângă ei fără băgare de seamă, îi înfigeau arma în pântece. Deacolo vine vechea vorbă moldovenească: „pe muscal să nu-l crezi nici mort."

S'ar putea totuşi să ne înşelăm. S'ar putea totuşi ca de frica pierderii războiului în condiţiile de astăzi, sau din pricina unor împrejurări interne pe care nu le putem bine cunoaşte şi judeca, nouii stăpâni din Kremlin să caute într'adevar pacea, cel puţin pentru câţiva ani. Ca să fie crezuţi, nu sunt însă de ajuns surâsuri diplomatice şi articole din „Pravda". Minimum ce li se poate cere este să dea înapoi ce au furat. Daca URSS vrea să creadă lumea că şi-a schimbat năravul, are un singur gest de făcut: să-şi retragă şi trupele şi simbriaşii din toate ţările pe care le stăpâneşte astăzi, într'o formă sau alta, în Europa şi Asia. Nu ajunge nici măcar o pace în Corea; e uşor să dai un lucru pe care nu l-ai câştigat încă. Trebue ca toate ţările de dincolo de cortina de fier, până la graniţele Rusiei din 1939, să fie iarăşi într'adevăr libere de a-şi hotări soarta. Atunci şi numai atunci am putea crede că stăpânii Kremlinului şi-au schimbat obiceiurile sau, cel puţin, că sunt dispuşi şi astă dată să folosească vechea lor metodă a retragerilor simulate, dar în cadrul unei politici îmbrăţişând deceniile.

La moartea Regelui Carol

Rar i-a fost unui suveran să întruneasca condiţii mai prielnice la urcarea pe tron. Moştenea o tradiţie dinastică glorioasă. Ţara era întregită şi posibilităţile ei de desvoltare, imense. Poporul îl primise cu bucurie. Armata i s'a supus, din ceasul descălecării ca unui conducător firesc, intelectualii cei mai distinşi ai neamului s'au făcut crainicii lui, salutându-l cu nădejdi vibrante. Şi noi, legionarii am păcătuit aclamându-l la 8 Iunie.

Ca resurse umane, Regele Carol era înzestrat cu toate darurile ca să devină un mare rege. Avea chip de domnitor, avea prestanţă, o inteligenţa extraordinar de lucidă şi cultură din cele mai temeinice. În problematica statului era perfect orientat. Cunoştea mai bine decât miniştrii lui resorturile departamentale.

Ce a intervenit în destinul Regelui Carol ca toate aceste calităţi să fie vehiculate în rău, ca din tot acest belşug de binecuvântări să nu rămână în urmă decât un blestem ce nu-şi va găsi alinare nici dincolo de mormânt? Explicaţiile pot fi culese din mai multe părţi: un anumit complex politic intern, situaţia externă, femeia care i-a încrucişat drumul vieţii, robindu-l. Dar toate aceste împrejurări nu se lumineaza deplin decât descifrând structura eului său. Omul acesta nu-şi iubea decât propria lui persoană. Nu concepea o acţiune generoasă, un gest de detaşare de sine însuşi. Era un complex de egoisme perfect pus la punct. Nu vedea în oameni decât nişte instrumente pentru a-şi satisface setea de mărire, dorul de arginţi şi poftele care îl munceau. Simţul datoriei îi era străin. Familia, Dinastia, Neamul, — noţiuni fără interes, fără corespondenţă interioară. Un astfel de individ, în care numai imaginea exterioară rămăsese de om, era sortit să intre în conflict cu neamul, aşezându-se deacurmezişul elanurilor lui creeatoare. Acest fond tenebros n'avea altă ieşire în istorie decât să se asocieze cu cele mai degenerate făpturi ca să săvârşească Marea Crimă.

În zadar am încercat să descoperim în politica Regelui Carol o „raţiune de stat", în sensul unor obiective ce nu se desvăluie oricui. Un regim autoritar, o dictatură, care nu sunt cele mai bune forme de guvernare, au un sens de a fi când sunt impuse de împrejurări excepţionale în viaţa unui neam. Dominaţia absolută, spre care tindea Regele Carol, sau Monarhia activă, cum o numeau linguşitorii tronului, era lipsită de această justificare supremă. Nu se putea raporta la nicio nevoie naţională. Ţelul regimului carlist a fost să elimine din stat entitatea care crează statul, naţiunea, transformând-o într'o turmă necuvâtătoare. Mitul regalităţii, instituţiile statului, talentele lui personale, au fost exploatate la maximum pentru a înlănţui sufletul românesc în toate direcţiile.

Iată acum, în linii mari, cum s'a desfăşurat acest plan:

Regele Carol se desparte, mai întâiu, de toate persoanele care l-au ajutat să-şi dobândească tronul: colonelul Precup sfârşeşte în închisoare, Nae Ionescu, în lagăr şi mai târziu în mormânt, ceilalţi, Manoilescu, Sân-Giorgiu, Crainic, etc. nu mai au cuvânt de spus. Prieteniile, recunoştinţele pe care le datora, sunt dizolvate, în profitul „Ocultei" de la Palat, constituită sub conducerea Elenei Lupescu. Centrul de greutate al politicei româneşti se deplasează dela popor, dela parlament, dela partide, dela guvern, în sânul acestei „Oculte", care devine instanţa supremă a politicei româneşti.

Paralel cu înjghebarea camarilei, începe procesul de fărâmiţare al partidelor româneşti. Goga se desparte de Averescu, Vaida de Maniu, Lupu de Maniu, George Brătianu de vechiul partid liberal. Toţi sunt momiţi cu oferta puterii în viitorul cel mai apropiat. Încercarea nu isbuteşte cu mişcarea. Moţa ştie ce înseamnă sugestiile dela Palat, iar Stelescu sfârşeşte ca trădător.

Moravurile democraţiei româneşti permit apoi Regelui Carol să facă schimbări de guvern total desprinse de logosul politic al ţării. Niciun şef de partid nu mai ştia când vine la putere şi dece pleacă. Indicativul electoral a fost scos din funcţiune şi soartea guvernelor atârna exclusiv de bunul plac al camarilei. Guvernele Iorga, Duca, Tătărăscu, Goga nu erau înscrise cu necesitate în curba voinţei naţionale. Ele au reprezentat întruchipări artificiale, create pentru a elimina singura soluţie viabilă a crizei în acea vreme: Iuliu Maniu. Se mai obţinea şi altceva cu această imixtiune în jocul partidelor politice: se demonstra cetăţenilor incapacitatea partidelor de a guverna tara, iar Coroana apărea ca un punct fix, ca o ultimă rezervă, la care va trebui să se facă apel, pen-

(urmarea în pag. 2)

SUCCESUL DOMNULUI DE GASPERI

Legea electorală italiană a fost votată de Senatul Roman și promulgată de președintele Republicei.

Succesul domnului de Gasperi s'a lăsat așteptat până la capătul unei ședințe de „șaptezeci și șase de ore și zece minute" și a fost pecetluit cu multă cerneală — a tuturor călimărilor, de pe pupitre, care au sburat în capul senatorilor — și cu mult sânge pe care anticomuniștii l-au lăsat să curgă fără a-și părăsi posturile. Intre alții, d. Pacciardi, ministrul apărării a fost rănit la față. Amintiri mai vechi, din timpul uceniciei noastre școlărești, au făcut să ne gândim nostalgic și cu multă deferență la celebritatea Senatului din Imperiul Roman de acum două mii de ani, la finalul ședințelor lui care se încheiau cu discursuri pe care noi, cei din secolul al douazecilea, cu mare trudă și cu ajutorul juxtelor trebuia să le traducem și să le interpretăm. Strănepoții nostri, dela anul 4000, vor fi scutiți de asemenea cazne pentru ceeace se petrece azi în Senatul din Palatul Madama. Insă nu aceste considerațiuni (pur subiective) sunt interesante. Lumea a evoluat și Civilizația ne-a condus pe căi altele decât cele din timpul Imperatorilor.

Ceeace vrem să reținem sunt fapte în direcță legătură cu problemele de azi, probleme care au dus la nevoia modificării legii electorale italiene.

D. de Gasperi, șef democristian și catolic practicant, înțelege să depună cele mai bune eforturi ale domniesale în lupta anticomunistă. Evident cele mai bune eforturi în cea mai-pură democrație. De aceea domniasa duce lupta egal împotriva extremei stângi ca și împotriva extremei drepte. Din această pricină lupta e mai grea căci se duce pe două fronturi. Numai că aici încercăm o mare nedumerire pe care o mărturisim fățiș.

Nouă ni se pare normal ca atunci când carul statului amenință să se răstoarne în șanțul din stânga șoselei, să tragem de hațuri și să împingem la roată spre dreapta pentru a-l aduce iarăși în mijlocul drumului și a evita astfel răsturnarea. In concret, noi credem că mișcarea de dreapta nu înseamnă decât reacțiunea fatală față de amenințarea de stânga. Această mișcare spre dreapta nu trebue interpretată ca o dorință de a răsturna carul în celalt șanț. De bună seamă fără primejdia comunistă, mișcarea de dreapta nu ar fi apărut și lipsa de necesitate a ei ar fi făcut-o inoperantă.

Să-și reamintească d. de Gasperi că marșul asupra Romei al cămășilor negre a fost determinat de situația din 1922 a Italiei. Suntem convinși că dacă lucrul s'ar repeta azi și dacă grevele în loc să eșueze, ca cea din zilele trecute, ar duce la constituire de soviete, ca atunci, președintele consiliului de miniștri ar imita pe Mussolini. Pudoarea democratică de acum șapte ani nu mai este la modă. Priviți în Statele Unite ale Americii.

Un al doilea fapt, tot atât de neînțeles ca și primul, din care dealtfel decurge ca un corolar, este credința că e suficient de a modifica legile pentru a curma răul care s'a abătut asupra societății. Recunoaștem că și această idee este de cea mai specifică nuanță democratică. Dela Marea revoluție francesă la liberalismul care i-a urmat și la comunismul în care a degenerat, fundamentu politic al acțiunei duse a fost această erezie că întreaga fericire a omenirii ține de forma de organizare a statului, de legi. Este un loc comun, și abia ne încumetăm să-l repetăm, că „legile bune es din moravuri bune" și că „nu aceste legi ne-au lipsit, ci oamenii care să le aplice".

Ca bun creștin d. de Gasperi știe — ca și noi — că mântuirea omului nu este o lucrare exterioară ci una interioară. Că, prin urmare, nu asupra formei exterioare, organizatorie, trebue să operăm ci asupra omului, asupra răului dinăuntru. Oriunde aceasta operație interioară s'a realizat, domniasa trebue să vadă, în spirit creștin, un prieten, un tovarăș, de luptă, nu un inamic. Iar dacă mai este nevoie de o pildă pentru a verifica acest adevar o vom alege chiar dintre cei care, alături de dsa, luptă azi împotriva comunismului prin această transformare interioară. Actualul ministru al apărării, d. Pacciardi, a luptat în brigăzile internaționale pe frontul comunist, în vremea războiului civil din Spania. Lumina interioară care s'a făcut în sufletul său între timp, îl situiază de cealaltă parte a baricadei. D. Pacciardi în calitate de ministru în guvernul de Gasperi este una din victimile comuniste, rănit în lupta din Senat. Nu ar fi păcat dacă primul ministru s'ar lipsi de devotament pentru motivul pe care l-am amintit mai înainte?

Este de netăgăduit că în încleștarea dintre cele două lumi vor trebui și legi severe, legi aspre, legi dure pentru a birui pe Satana. Dar pentru a îngenunchea definitiv, pentru a înlătura pe viitor o nouă recrudescență a forțelor întunerecului vor trebui oameni în sufletul cărora se va fi produs iluminarea care a schimbat la față pe d. Pacciardi. Lăsând laoparte pe nebunii care ar da foc morii pentru a scăpa de șoareci, suntem siguri că în „dreapta" sunt foarte mulți care nu merită discriminările pe care spiritul de vindictă le-a inaugurat la Nürnberg.

Pentruca succesul domnului de Gasperi să fie complect, el va trebui sa realizeze nu numai legile cu care să sancționeze ci și **caritatea** cu care să înțeleagă pentru ca să poată solidariza în spirit de Cruciadă pe toți luptătorii care i-ar fi de folos în lupta pe care o duce.

Ion Protopopescu.

La moartea Regelui Carol

(continuare din pag. 1)

tru a se împiedeca ruina totală a statului.

Permanențele statului — instituțile-ajung în mâna Regelui instrumente de opresiune ale poporului. In special, Armata, Poliția și Jandarmeria. sunt supuse unor continue prefaceri. Se dă întâietate în conducerea lor elementelor servile, incapabile de o ținută dreaptă. Monarhia „activă" își recruta personalul de serviciu.

Tineretului i se pregătește o altă orientare. El trebuia să fie scos depe linia naționalismului. In acest scop se înființează „Straja Țării", al cărei ideal suprem era adorația Regelui. Lucru absurd din punct de vedere al neamului, pentrucă Regele însuși trebuie să fie un servitor al idealurilor naționale — pe aceiași treaptă cu cel mai umil cetățean — nu un cumulard al lor și cu atât mai puțin să pretindă a fi un ideal în sine.

Regele se interesează și de viața economică a țării, dar cu un singur scop: să dirijeze cât mai multe venituri în buzunarul său. Marile industrii naționale, ca să-și salveze interesele de omnipotența camarilei, erau obligate să transfere în caseta privată a Regelui pachete întregi de acțiuni. Credite nu se obțineau, investiții ale statului nu se făceau, fără a i se oferi și Regelui beneficii. Regele vămuia întreaga economie națională, reușind să-și strângă avere fabuloasă.

In mijlocul desagregării generale a țării, o singură forță rămâsese intactă: mișcarea legionară. Ea nu putuse fi nici captată, nici împărțită și nici intimidată de prigoana continuă a autorităților. Popularitatea ei crescuse simțitor intre anii 1933—1937. Alegerile din 1937 i-adusese 66 de deputați. Era vizibil că regimul ocultei nu se putea consolida atâta vreme cât mișcarea nu era pusă la pământ. Anii 1938—1939 i-a consacrat Regele Carol distrugerii Legiunii. După toate încercările de până atunci, învățăturile ce le-a tras oculta erau că împotriva Legiunii o singură metodă mai putea fi eficace: terorismul de stat. Planul întocmit prevedea, într'o primă fază, decapitarea mișcării de șefii ei autentici, în frunte cu Corneliu Codreanu, iar, in a doua fază, captarea celor rămași în viață, cu frica morții în oase și cu oboseala anilor de lagăre și de închisoare. Pentru execuția șefilor legionari, nu-i trebuia Regelui nici inimă de viteaz, nici inteligență politică, nici viziunea viitorului, ci o echipă de călăi antrenată și bine plătită. La 30 Noembrie 1938 și 22 Septembrie 1939, cea mai mare parte a elitei legionare este masacrată. Cât privește partea a doua a planului, aceasta n'a isbutit, pentrucă mișcarea a avut încă suficientă vigoare ca să-și reconstituie centrul ei de greutate și să reia lupta contra regimului.

S'a afirmat adeseori că Regele a deschis lupta contra Gărzii de Fier, pentru a împiedeca alunecarea României în orbita puterilor Axei. Nici acest lucru nu stă în picioare. Politica externă a Regelui Carol n'a fost nici prooccidentală, nici anti-germană, ci exclusiv personală. Era o politică la dispoziția regimului. In vara anului 1940, a dat totul peste cap, toate relațiile externe creiate până atunci, ca să câștige favoarea lui Hitler. Totul a încercat în afară de a sacrifica ceva din atotputernicia camarilei. A acceptat toate amputațiile teritoriale fără un protest, fără a se gândi că cu o altă echipă de guvernare țara ar fi vorbit și o altă limbă.

Colaborarea care s'a început între Rege și mișcare, în vara anului 1940, determinată de situația grea în care ajunse țara, n'a putut duce la rezultate, din cauza aceluiaș spirit meschin și a acelorași interferențe nefaste. După un scurt timp de încercare, proectul a trebuit să fie părăsit.

Actul dela 6 Septembrie, în afară de acțiunea de forța care l-a precedat, reprezintă și scadența tuturor păcatelor ce le-a îngrămădit Regele deasupra capului său în cei 10 ani de domnie. Prea mult înșelase pe toată lumea ca să mai găsească crezare la cineva. Pe prieteni îi părăsise, pe oamenii de vază ai țării îi compromisese. Nici Antonescu din 1940, închis și umilit de Carol, nu mai era Antonescu din 1938, mâna dreaptă a Regelui la instaurarea dictaturii.

Semnificativ pentru toată linia vieții lui este că Regele n'a renunțat la Tron decât în clipa în care s'a convins că nu se mai găsește nimenea dispus să facă o baie de sânge pentru a-i salva situația. In seara de 5 Septembrie, după ce toate partidele se declarase împotriva lui și zeci de mii de oameni manifestau pe străzi, cerându-i să

(Urmarea în pag. 12)

INTRE CREMLIN SI ISRAEL

Tensiunea internațională crescândă între lumea liberă și lumea robiei sovietice s'a îmbogățit în ultimul timp cu încă un element, capabil, pe de o parte, să sporească dimensiunile ei, pe de altă parte, să lărgească câmpul prin sine confuz al speculațiilor și exegezelor asupra momentului mondial pe care îl trăim. Multiple sunt, într' adevăr, aspectele conjuncturii internaționale destinate să umbrească din ce în ce mai mult orice încercare de tâlmăcire, orice efort tinzând să fixeze termenii reali ai luptei, distincția autentică a fronturilor de acțiune.

Fără îndoială nu sunt recentele atitudini luate de Cremlin față de problema evreiască în general, față de sionism și caracteristicele sale și față de existența unui Stat al lui Israel, factorul destinat să ușureze delimitarea justă a atitudinilor în lupta și perspectivele imediate ori îndepărtate ale luptei. Căci nu lipsesc factorii de judecată într'un sens sau altul, destinați să stabilească, cu aceiași competență, atât filo cât și antisemitismul actual al Sovietelor. Fără îndoială, Rusia lui Stalin întruchipează sub multe puncte de vedere o întoarcere aproape absolută la tendințele cele mai importante ale Rusiei țariste. Și una din caracteristicele spectaculoase ale Rusiei țariste era și tradiția atât de cunoscută a „pogromurilor". Dar în același timp este deopotrivă neîndoios că la creiarea unui spirit revoluționar în Rusia, la structurarea însăși a Revoluției roșii, se află incontestabile elemente semitice, elemente ce dau un impuls definitiv fenomenului revoluționar, politic și spiritual bolșevic.

Situații deoptrivă de contradictorii față de această complicată problemă s'au produs și după victoria Revoluției în Rusia. Lupta între Trotsky și echipa lui, susținători ai unui comunism internațional, jucând abstracție de frontierele politice și spirtuale rusești, și Stalin și partizanii unui naționalcomunism rusesc, a contribuit foarte mult ca raporturile dintre comunismul rusesc și problema evreiască, să continue a fi obscure și contradictorii. Mulți tâlmaci ai acestei lupte văzură în ea și în triumful tezei și a echipei lui Stalin noui manifestări ale antisemitismului moscovit tradițional. Dar, în realitate, exterminarea atâtor dirigenți evrei ai comunismului rusesc, un Trosky, Zinoviev, Kamanev, Radek, Bela Kuhn, etc... n'a însemnat deloc suprimarea rolului elementelor evreiești în opera de expansiune comunistă în lume. După al doilea război mondial („fronturile populare" anterioare au contat cu importante cadre comuniste), elementele comuniste evreiești, oameni fără patrie, fără Dumnezeu și fără rădăcini spirituale și naționale, au servit credincioase lui Stalin și politicei de expansiune rusobolșevică în țările din Estul Europei azi considerate „satelite" ale Uniunii Sovietice. O adevărată pleiadă de dirigenți bolșevici din Europa de Est, au slujit orbește lui Stalin întru desfigurarea materială și morală a acestei Europe tragice: Ana Pauker, Laszlo Lukas, și perechea sinistră a Chișinevschilor, în România, Slansky în Cehoslovacia, Modslewzky în Polonia, Matias Rakossi în Ungaria, Gerhard Eisler în Germania, sunt numele cele mai cunoscute în lume.

Pe de altă parte, mai e un element demn de ținut în seamă în ce privește raporturile Cremlinului cu Evreii: faptul că Rusia bolșevică a fost marea sprijinitoare a înființării Statului Israel și a doua putere, după Statele Unite, ce a recunoscut acest Stat. In mai toate circumstanțele immportante din viața Națiunilor Unite, pe Israel îl vom găsi alături de Uniunea Sovietică. Pilda tipică a acestei atitudini comune o constitue cazul Spaniei la ONU.

Poate fi vorba atunci de un adevărat „val" de antisemitism în Rusia, așa cum ar reieși din informațiile celor mai de seamă agenții? Faptul că Moscova a condamnat în procesul dela Praga câțiva dirigenți iudei și e gata să facă la fel la București și că e dispusă să arunce în balanța epurațiilor multe capete evreiești justifică oare să se vorbească de „un pogrom" sovietic și de un antisemitism al regimului stalinist? Desigur, nu este deloc ușor să răspundem la aceste întrebări. Mai degrabă suntem înclinați să credem că, odată ajuns imperialismul comunist la suprema identificare cu un desmățat național-comunism muscălesc, regimul dela Moscova, bazat pe teroarea permanentă ca tehnică de guvernământ, socotește indispensabil să elimine fără milă orice element — fie chiar elemente ce odinioară i-au slujit pentru o altă tactică a politicei sale internaționale — în mod structural înclinat să trăiască dincolo de frontierele oricărei patrii, o existență proiectată pe dimensiuni cosmopolite și pe desrădăcinare.

Dar mai există și un fapt care ne cutremură astăzi de îngrijorare. Este știut că din pricini în mare parte tragice și condamnabile, în spațiul sovietic au rămas până astăzi un număr redus de Evrei. Dar a fost deajuns ca Moscova să ridice degetul contra unora dintre ei, pentruca întreaga planetă să se facă ecoul protestului universal. Și în același timp o sută douăzeci de milioane de ființe odinioară libere continuă să-și urce Calvarul lor colectiv în lumea robiei sovietice, o sută douăzeci de milioane de sclavi cărora o culpabilă deformare mintală a ajuns să le arunce până și termenul agresiv și disprețuitor de „sateliți".

G. Uscătescu

James Burnham,

Strateg al Occidentului

James Burnham, unul din cei mai apreciați și mai subtili gânditori politici ai Americei de Nord, a publicat până acum o serie de cărți de mare răsunet. Cartea care i-a atras celebritatea a fost „Revoluția Managerilor", apărută în 1941. In ea susține teza că moștenirea ereii capitaliste nu o va lua nici socialismul și nici naționalismul, ci un nou tip de societate în care vor predomina organizatorii industriali și o biurocrație statală de caracter tehnic. Apariția acestei noi clase conducătoare este determinată de transformările economice în curs, cari reclamă concentrarea sub o singură directivă a mijloacelor de producție.

Dar mai e și un alt Burnham, ce ni se pare mult mai interesant de a fi relevat cititorilor nostri, decât acela ce și-a câștigat faima cu teoria managerilor; este Burnham, doctrinar al anticomunismului, dar cum a afirmat în cărțile de mai târziu, autorul aparține cercului de intelectuali liberali ai Americei de Nord, foarte numeroși pe coast ei rărăriță și în cercurile ei universitare, a căror îndrumare cu gândirea marxistă este cunoscută. Dar Burnham n'a rămas prizonierul ideologiei marxiste: i-a descoperit falsitatea, s'a eliberat de subțirimile ei dialectice, si a pornit să o combată cu zelul convertitului. Astăzi se numără printre cei mai de frunte gânditori ai lumii libere. Imensele lui resurse intelectuale și le-a pus în serviciul anticomunismului, denunțând primejdia ce-o reprezintă Rusia Sovietică și elaborând un întreg plan de combatere al comunismului.

Ultima lui carte „The comming defeat of Communism" e consacrată stadiului actual al relațiilor dintre Statele Unite și Rusia Sovietică. După părerea lui Burnham, cel de-al treilea războiu mondial a început încă din primăvara anului 1944, când mateloții greci din Alexandria, la instigațiile organizației de stânga ELAS, s'au revoltat, voind să pună stăpânire pe vasele grecești refugiate în acest port. Rusia Sovietică — constată Burnham — a declarat războiu Americei îndată ce înfrângerea Germaniei nu mai lăsa niciun dubiu și de-atunci încoace acest războiu continuă fără întrerupere.

Americanii nu își dau seama că se află în stare de războiu. Ei judecă problemele păcii și ale războiului după maniera clasică, care stabilea o diferență profundă între națiunea în stare de pace și națiunea pe picior de războiu. In conflictul angajat cu Rusia Sovietică distincția dintre cele două perioade nu se mai poate păstra. Americanii așteptă ca războiul să isbucnească formal, pentruca să intervină cu forțele lor, când în realitate el bântue pe toată suprafața pământului. Până acum Americanii n'au înregistrat decât eșecuri, pentrucă n'au sesizat acest fapt. Ei se credeau în pace, când în realitate se găseau în războiu. Pierderea Chinei se datorește aceleeași ignoranțe. Rusia Sovietică a ocupat China fără a fi riscat un războiu total și fără a fi sacrifcat un singur soldat.

Pentru refugiații din țările răsăritului cartea lui Burnham constitue o revelație. Pentru intâia oară rolul imens ce-l pot juca mișcările de rezistență din țările subjugate de Sovviete în lupta contra comunismului este analizat cu perspicacitate și probitate științifică. Autorul consideră mișcările interioare de rezistență printre mijloacele capitale de nimicire ale comunismului mondial. Reproducem acest pasagiu senzațional (nu pentru noi, ci pentrucă e scris de un American) după ediția franceză: „Dans le plan pour la défaite de la puissance communiste, la priorité devrait appartenir aux opperations combinées avec et par les mouvements de réfugies-Libération. Ils constituent un levier susceptible de détacher des fractions entières de l'Empire communiste. Notre but devrait etre d'activer au maximum et de coordonner leur stratégie afin d'en concentrer l'effet." (Pour la domination mondial, p. 268.)

Autorul constată strânsa legătură care există între grupele de exilați și mișcările de rezistență din țările de dincolo de cortina de fier. Refugiații — cei avizați, cei ce n'au renunțat la calitatea de refugiat pentru a deveni emigranți — sunt prelungirea firească a mișcărilor interioare de rezistență și, prin mijlocirea lor, trebue să se facă legătura lor cu popoarele oprimate. Burnham enumără și o serie de măsuri practice, susceptibile să ajute ca potențialul exilaților să fie utilizat la maximum. Intre altele, recomandă ca propaganda americană să se facă prin intermediul acestor exilați, mult mai indicați să vorbească cu proprilor lor connaționali, decât propagandiștii recrutați dintre Americani. Cere apoi să se constituiască organizații militare, paramilitare și politienești, în care refugiații să se antreneze serios pentru lupta ce-i așteaptă.

In ce privește teatrul de operațiuni propriu zis, el își dă seama de dificultățile crescânde ce le întâmpină mișcările de rezistență, dar se ridică contra scepticismului acelora care cred că nu mai e nimic de făcut. Oricât de perfect ar fi organizat sistemul de represiune sovietic, mai există fisuri, mai sunt șanse care nu trebue scăpate. Oriunde se ivește un sâmbure de opoziție, trebue căutat și cultivat. Cât de contrastantă este această gândire realistă cu concepția care a predominat până acum la anglo-saxoni, cari, nu numai că n'au dat niciun sprijin mișcărilor de rezistență, ci le-au părăsit la voia întâmplării.

James Burnham nu uită să adauge că mișcările de rezistență, ca să devină eficace și să nu însemne un sacrificiu inutil, trebue combinate cu măsuri din afară. El recomandă politicei americane o ieșire din defensivă și utilizarea tuturor mijloacelor diplomatico-economice de care dispun Statele Unite, pentru susținerea acestor mișcări, mergând până la riscul unui războiu total.

E regretabil că James Burnham n'a spus pe nume forțelor politice care stau în spatele rezistenței. Probabil că remanențele gândirii marxiste îi interzic mărturisirea acestui adevăr.

CRON.

Revista Presei

„Geopolitik" din Februarie. Numărul din Decembrie al revistei a publicat statistica populației jugoslave dupa recensământul din 1948. Fața de statisticele anterioare, s'a urmărit deastadată o fărămițare a structurii etnice, pentru a pune în minoritate pe Croați și a scoate în evidența în schimb importanța crescândă a majorității relative sârbești.

Revenind asupra acestor date, Walter Hildebrandt semnaleaza printre alte artificii ale primului recensământ făcut sub guvernarea lui Tito și faptul că numărul Românilor din Banatul jugoslav a fost redus la mai puțin de jumătate: **„De o mică corectură și întregire au nevoie și datele asupra Românilor din Jugoslavia. In 1931 n'au fost numărati 63853 Români, ci 137.879. Interesant e deasemenea și că Românii dela sud de Dunăre au fost declarați ca „Valahi". Pe linia tacticei de fărâmitare, resturile aromâne din Macedonia și Românii țimoceni au fost astfel contopiți într'o naționalitate valahă."**

Considerente politice față de aliatul din Mica Înțelegere și o anumită suficiență în afirmarea revendicărilor naționale au făcut ca guvernele române perindate la cârma țării între cele două războaie să se dezintereseze complet de soarta Românilor din Jugoslavia, deși se știa prea bine că am pierdut jumătate din Banat, cu motivări strategice, fără valoare astăzi, și în urma atmosferii ostile pe care și-a creiat-o Ionel Brătianu la conferința de pace.

După desmembrarea Jugoslaviei în 1941, sentimentul de onoare ne-a oprit să ridicăm pretenții teritoriale. Oricum, era un prilej ca să redeșteptăm cel puțin conștiința națională a Românilor țimoceni printr'o susținută acțiune culturală. Nu se poate spune în ce măsură a fost indolență din partea guvernului Antonescu, sau obstrucție din partea Germanilor. Se știe acum că germanii intenționau să facă din regiunea Timocului un fel de „Reichsland Eisenner Tor", care să permită exploatarea minereurilor și a imensului potențial hidroenergetic dela Cazane în folosul exclusiv al Reichului.

Ingeniozitatea dovedită de Tito în crearea unei naționalități „valahe" de sine stătătoare nu ne poate face să uităm că massa Românilor țimoceni e cifrată de cel mai bun cunoscător al problemei, profesorul german Gamillscheg, la aproape jumătate de milion, considerând-o în același timp ca unul din principalele nuclee de formare a poporului român.

„Newsweek" din 16 Martie. Comisia de investigații a Senatului de sub presidența senatorului Mc Carthy a anchetat politica propagandistică urmată de Vocea Americei și presupusele afiliații comuniste ale unora din membrii personalului instituției. Scopul investigației a fost să determine în ce măsură ineficiențele semnalate în programele organizației de propaganda a State Departamentului se datoresc **„incompetenței sau unor tendințe subversive".** Senatorul Taft a declarat că el **„n'a avut niciodată sentimentul că tonul emisiunilor e în ordine. Cred că agenția e plină de simpatizanți comuniști.** Dacă ar avea un cuvânt de spus, atunci ar prefera **„ca totul să fie lichidat și început dela capăt".**

Impresia senatorului Taft despre „tonul" emisiunilor Vocei Americei a fost probabil la fel și a multă ascultători care au urmărit emisiunile pentru România. Mai întâiu, e uluitor cum același oameni, care au împroșcat în timpul rasboiului cu insulte soldații români și au ridicat în slavă „eroica armată sovietică", au acum misiunea să convingă opinia românească că ce era bun atunci e rău, și viceversa. Bineînțeles, e greu să se lepede cineva complet de remanențele trecutului și să declare de pildă, cinstit, că 23 August a fost o nenorocire pentru neamul românesc. Crainicii dela Vocea Americei au continuat, dimpotrivă, să preamărească ziua „eliberării" și să debiteze într'o românească aproximativă injurii la adresa „fasciștilor."

(urmarea în pag. 5)

CRONICA

Rasboiu sau pace?

Problema cea mai grava în fata careia se poate vedea expusa o dictatura este, fara indoiala, aceea a succesiunii dictatorului. Istoria ofera putine exemple de tiranii care au supravietuit mortii tiranului.

Disparitia lui Stalin n'a deschis o astfel de problema; toate sperantele intr'o revolutie interna, provocata de lupte dintre diadohi, s'au dovedit iluzorii. Rolul lui Stalin din care propaganda oficiala facuse un semizeu, a fost desigur considerabil. Dar organul esential al regimului a fost si ramane masinaria partidului si in special polit-biroului, care exercita de fapt puterea in stat. Spre deosebire de national-socialism, de exemplu, unde principiul conducerii unice oferea avantajul tactic (extrem de discutabil de altfel) al concentrarii de autoritate, dar lega soarta regimului de persoana dictatorului, partidul bolsevic a realizat un fel de democratie interna restransa care-i asigura stabilitatea necesara. Mostenirea lasata de Stalin nu este deaceea un al treilea dictator, ci dictatura aparatului pe care el l-a consolidat.

In speculatiile Vestului, intrebarea principala e daca moartea dictatorului rosu a marit pericolul de rasboiu sau sansele pacii.

Primele comentarii ale multora dintre conducatorii aliati indica lunile urmatoare ca cea mai periculoasa perioada in politica internationala. Daca se vor desvolta frictiuni interne, ca rezultat al schismelor interne inca invizibile dincolo de cortina de fier, dezastrul mondial va fi precipitat. Altii vad tocmai in subrezenia posibila a pozitiei lui Malenkov un factor de intarziere a conflictului. Presedintele comisiei militare a camerei reprezentantilor, republicanul Short, a prevenit opinia publica americana sa nu se lase inselata de astfel de sperante false. „Multe poate sa se intample", a declarat el, „insa ierarhia Cremlinului e strans impletita si cred ca Malenkov va fi mai periculos decat Stalin".

Aceleasi argumente mai mult de esenta psihologica au fost puse in lumina si de presa internationala. Principalele publicatii au atras atentia in deosebi asupra faptului ca deja de mai multi ani Stalin a functionat mai curand ca frana decat ca motor al revolutiei mondiale. Fostul dictator sovietic s'a opus lui Tito, cand acesta urmarea o politica de forta in problema Triestului si o interventie energica in favoarea partizanilor greci. La fel, Stalin ar fi fost complet surprins de victoria lui Mao Tse-Tung, caruia i-ar fi recomandat mereu sa se inteleaga cu Cuomintangul. Intr'un editorial din marele ziar american „The New York Times", inevitabilitatea izbucnirii apropiate a rasboiului e vazuta in dinamismul insusi al sistemului comunist si al oamenilor care il reprezinta: „Pericolele pe care lumea libera le infrunta vor deveni mai mari, pentruca Stalin putea sa se odihneasca la batranete pe laurii trecutului si sa-si continue jocul cu prudenta. Urmasul sau va fi manat nu numai de dinamica miscarii comuniste, care nu poate sta pe loc fara sa se prabuseasca, ci si de necesitatea de a castiga lauri proprii".

In toate aceste speculatii, problema a fost considerata, plecand numai dela ipoteza unui atac provocat de Rusi. Pentru evaluarea psihologica are insa o importanta cel putin egala si ipoteza cealalta, a unei initiative americane, sub forma unor cereri ultimative. In acest caz e si mai sigur ca triumviratul dela conducerea Uniunii Sovietelor va trebui sa accepte riscurile unui rasboiu, nedispunand de autoritatea imensa a lui Stalin, ca sa poata accepta riscurile unei cedari.

ASIA-Bastion Sovietic

Până acum nu a intervenit nicio schimbare în raporturile ruso-chineze care să încurajeze speranțelle a mare parte din cercurile politice britanice ca după moartea lui Stalin China va încerca să se elibereze de sub influența sovietică. Mao Tse-Tung a reînoit asigurările de loialitate față de Moscova, afirmând solemn că China „va rămâne indefinit și cu maximum de hotărâre" alăturea de Uniunea Sovietelor. La rândul său, Malenkov a subliniat în discursul ținut la înmormântarea lui Stalin, că și în cel pronunțat în fată adunării sovietului suprem, importanța pe care Rusia o acordă strângerii relațiilor de prietenie cu China.

Declarațiile acestea n'au fost făcute numai din opartunism. Intre interesele Chinei și Rusiei există o interdependență care va menține colaborarea dintre ele, dincolo de sentimentele reale ce le animă.

Vechea teză leninistă, după care realizarea revoluției mondiale nu se va realiza decât cucerind întâiu Asia, n'a fost eliminată din strategia sovietică. Malenkov scria cu doi ani înainte in „Pravda" că „Lenin a prezis încă din 1923 că rezultatul cursei pentru stăpânirea lumii, angajată între comunism și capitalism, depinde în timp de faptul că Rusia, China si India cuprind majoritatea populației de pe glob, și că aceste masse sunt impinse cu extraordinară rapiditate în lupta pentru eliberare".

China nu poate spera să ducă la sfârșit planul cincinal de industrializare, început anul acesta, fără ajutorul tehnic sovietic. Până în 1949 acest ajutor a fost mai mult simbolic. De atunci însă, Rusia și țările satelite europene au exportat mari cantități de echipament industrial pentru punerea în valoare a enormelor bogății din subsolul Chinei.

Reconstrucția socialistă a Chinei comuniste se va face în strânsă legatură cu industrializarea Siberiei. Țelul sovietic e ca întreaga Siberie să fie transformată într'un vast teritoriu economic independent, care să poată fi apărat cu succes și în cazul că regiunile situate la vest de Urali ar fi pierdute. In special, Siberia orientală, dela lacul Baicul până la gurile Amurului, e colonizată într'un ritm rapid și înzestrată cu noi căi de comunicație pentru începerea exploatării sistematice. Numai în regiunea lacului Baicul, bazinul hidroelectric Angara — în curs de desvoltare — va furniza anual o producție energetică de 60 milliarde de Kilovați ora, adică aproape odată și jumătate producția Germaniei.

Ținând seama de aceste perspective sumbre, tendința noull politici americane de a acorda prioritate problemelor asiatice apare foarte justificată. S'ar putea obiecta că vor trebui realizate multe planuri cincinale, până ce industrializarea Chinei și Siberiei orientale va deveni într'adevăr un factor de forță ameninător. Totuși, după experiențele făcute de conducerea militară germană în 1944 cu producția sovietică de tancuri, nici posibilitatea aceasta nu trebui subestimată. Transformarea Asiei în bastion sovietic e în orice caz o dovadă în plus pentru Americani că timpul lucrează numai pentru Rusi.

EXTERNA

Politica de eliberare

„Intreaga noastră politică externă" scria John Foster Dulles într'un articol apărut în revista „Life", înainte de victoria republicanilor în alegeri, „e o politică fără țel." Suntem amenințați, dar nu încercăm să înlăturăm amenințarea, ci ne mulțumim cu jumătăți de măsură. Ne găsim într'un răsboiu global necruțător, în care țelul necondiționat al inamicului e să ne nimicească, dar nu îndrăznim să ne propunem ca țel propriu nimicirea adversarului".

Părerile acestea sunt ale unui om care o viață întreagă a fost preocupat de problemele de politică externă ale Statelor Unite. E greu de crezut deci că ar putea să și-le revizuiască principal, sau să se îndepărteze prea mult de ele în practică. Sunt prea înrădăcinate în personalitatea sa. Totusi intre „mitologia electorală" — cum a numit fostul candidat democrat, Stevenson, promisiunile din timpul campaniei electorale — și realitațile de guvernare e o deosebire pe care nu a putut-o ignora nici noul secretar de stat.

Primele obiecții împotriva politicei de eliberare anunțată de președintele Eisenhower au fost ridicate în țările europene din alianța atlantică, care se tem că ar putea fi antrenate într'un răsboiu preventiv. Aceste temeri nu-și lipsite de orice logică, pentrucă e greu de imaginat, cum ar fi posibilă realizarea eliberarii Europei orientale fără războiu.

Dar și in America, politica externă ofensivă a guvernului republican e departe de a întruni unanimitatea. Nu e vorba numai de partizanii politicei de indiguire preconizată de fostul ambasador la Moscova, George F. Kennan. Critici severe sunt aduse și de partizanii unei politici de mână forte față de Moscova, care consideră însă că soluțiile domnului Dulles nu sunt destul de clare și de convingătoare. Pentru a nu se mari încordarea dintre tendințele moderate și radicale din Congres, votarea rezoluției presedintelui Eisenhower, privitoare la denunțarea clauselor secrete ale acordurilor dela Yalta și Teheran, a trebuit sa fie amânată sine die.

Până la realizarea unanimității necesare, ministrul de externe american va continua probabil să vorbească de o politică de eliberare fără războiu. Care sunt realitățile estompate de această formulare echivocă, se poate vedea însă din mărturii provenite din surse mai puțin jenate de răspunderea față de Congres. Cea mai elocventă dintre acestea este noua carte a lui James Burnham, **„Containment or Liberation"** (Indiguire sau Eliberare). Deoarece ideile lui Burnham par să influențeze politica anticomunistă a domnului Dulles, așa cum ideile lui George Kennan au influențat atitudinea fața de Rusia a guvernului democrat, putem privi tezele exprimate în această carte ca reprezentând oarecum programul oficial al noului politici antisovietice.

„Politica de containment", afirmă Burnham, „e o politica negativă". Ea a fost bună numai pentru perioada în care America era desarmată. O politică pur defensivă e un semn de slăbiciune și trebuie neapărat înlocuită cu o politică dinamică de eliberare. Cât de fatală poate fi perseverarea în politica defensivă de până acum o dovedește constatarea făcută de istoricul englez Toynbee că prăbușirea imperiului roman a început când romanii au construit limes-ul și au încercat să se limiteze numai la apărare.

Dupăce subliniază iminența pericolului autorul plecă dela axioma că Moscova nu va începe războiul într'un viitor apropiat. Dar pentru Burnham aceasta e o chestie secundară și ajunge la concluzia că „dacă comuniștii ar reuși să consolideze ceeace au cucerit deja, atunci victoria lor mondială e sigură. Fapt simplu și terbil e că lucrurile continuă să meargă cum merg, și când se vor stabili vom fi pierdut totul. Iată pentruce politica „containment" chiar reușind 100 %, este formula unei victorii sovietice".

Politica de containment a făcut să se nască printre aliații europeni o tendință de neutralitate. Politica americană nu trebuie să țină seama de susceptibilitățile aliaților; singura grijă să fie proprila securitate. „Suntem contra comunismului chiar fără restul lumii și chiar contra restului lumii. Conducătorul unei coaliții trebuie să fie gata să primească orice aliat, dar să nu depindă de niciunul." Și mai departe, ridicându-se contra acelora care se declară împotriva unei „cruciade", scrie: „Lupta contra infamiei despotismului comunist și pentru eliberarea a optsute de milioane de sclavi merită să devină o cruciadă".

Acestea sunt concepțiile fundamentale ale lui James Burnham. Lunile urmatoare vor arăta și în ce măsură sunt acelea ale administrației președintelui Eisenhower.

Pactul balcanic

Discuțiile duse de mai multe luni între reprezentanții Turcie, Greciei și Jugoslaviei s'au încheiat la începutul lunei Martie cu semnarea pactului balcanic. Dupa cum se subliniază în preambulul textului acordului, nu e vorba de un tratat militar ci numai de un pact de amiciție comportând un anumit număr de clauze politice, economice și culturale.

După rezervele manifestate la început, guvernul jugoslav ar fi preferat să rămână în izolarea care a urmat ruperii formale a raporturilor cu cominformul, continuând să apară ostil tutelei sovietice și, în acelaș timp să nu facă nicio concesie substanțială puterilor vestice. Situația economică critică provocată de impasul în care se găsește programul industrializării forțate și de penuria alimentelor de bază, ca urmare a secetei din ultimii doi ani, l-a silit însă să cedeze presiunilor americane.

Cât de incomodă e diplomația dolarului practicată de Washington în Jugoslavia, reiese din amărăciunea voalată exprimată de Tito într'un discurs ținut recent la Smederevo-Palanka: „Nu ne vom întoarce la alianța cu Uniunea Sovietelor, pentrucă și Rusia vrea, ca și alții, să ne puna cuțitul la beregată." Ceeace face mai ales sânge rău regimului din Belgrad e tendința americanilor de a folosi amenințarea reducerii sprijinului economic, pentru a impune o „democratizare" treptată a sistemului titoist.

Eforturile partidului comunist jugoslav, de a da în parte satisfacție exigențelor americane, se reduc până acum numai la simulacre. Primele reforme au fost introduse la congresul din Ianuarie, când denumirea partidului comunist jugoslav a fost schimbată în „Uniunea Comuniștilor". Tot atunci s'a anunțat crearea unei organizații politice pe baze mai largi care, condusă de comuniști, ar primi și membrii necomuniști .dacă aceștia recunosc forma actuală socială și de stat a țării."

Mult mai sinceră e silința pe care și-o dă regimul jugoslav de a ieși din izolarea ideologică. Mai precis, în lipsa lor de simțul proporțiilor, conducătorii jugoslavi se străduesc să spargă cadrul restrâns al comunismului național și să la conducerea internaționalei socialiste. Neodemocrația jugoslava, ca și comunismul filtrat de stalinism al lui Tito, n'a reușit însă să risipească neîncrederea partidelor socialiste europene.

Singurul loc unde dorința dictatorului jugoslav de a participa activ pe scena politică europeană a găsit ecou favorabil e Anglia. Se știe cât de captivată a fost întotdeauna imaginația politică a lui Winston Churchill de chestiunile balcanice. Dar mai ales după sdruncinarea dominației britanice în orientul apropiat, recâștigarea poziției privilegiate de aitădată în Balcani e o chestiune vitală pentru salvgardarea intereselor Angliei, în Mediterana orientală.

Revista Presei

In repetate rânduri, membrii redacției române și-au depășit competența limitată la o simplă funcțiune tehnică, și au căutat să provoace confuzie în țară, transmițând informații inventate în întregime. Ca să dăm numai unul din cele mai grotești exemple, amintim că în Martie 1951 au anunțat arestarea tuturor legionarilor aflați în Franța și Italia.

Ancheta întreprinsă de comisia de investigații a senatului american urmarește să stabilească răspunderi și vinovății în cercuri mai sus puse. Pentru higiena Vocei Americei, ar fi recomandabil însă să se cerceteze și trecutul personalului neamerican al diferitelor redacții.

Economist" din 7 Martie. Sub titlul „Când a murit Lenin", sunt reproduse o serie de comentarii făcute de presa engleză după moartea primului dictator sovietic. Astfel, „Times" afirma că moartea președintelui american Wilson e un eveniment mult mai hotărâtor pentru soarta viitoare a lumii decât dispariția lui Lenin. „Manchester Guardian" prevedea o descompunere rapidă a imperiului moscovit. Nici una din publicații nu a acordat vreo șansă consolidării dominației lui Stalin, cele mai multe înclinând să vadă în Trotzky dictatorul în devenire.

„Atâta timp cât Stalin avea ultimul cuvânt, nu era imposibil să se judece cu acurateță rezonabilă cursul în cele mai multe din acțiunile politicei externe sovietice. Studiul lui Stalin era un substituit legitim, în lipsa oricaror informații valabile asupra Sovietelor. El învăța din greșelile făcute; felul său de a soluționa problemele era brutal, cinic și chiar ordinar, dar rareori irațional. Acesta e singurul motiv pentru care vestea mortii lui e regretabilă. Ea va adânci misterul care învăluie Cremlinul."

Față de instabilitatea de început a noii conduceri din Moscova, „The Economist" — redând punctul de vedere al politicei britanice — crede că ar fi imprudent să se ia vreo inițiativă externă sau să se facă declarații oficiale care să demon treze guvernului sovietic că Aliații vor să exploateze situația de interregnum din Rusia. **„Cea mai sigură cale de a ține urmașii lui Stalin solidari este să li se dea ocazie să strige că patria e în pericol. Și cea mai sigură cale de a slabi vigilența vestului — care acum e mai necesară ca oricând — este să se pretindă că vestile din Moscova sunt bune. Nu numai că nu sunt bune; sunt absolut alarmante."**

„Der Spiegel" din 14 Februarie. Oamenii de stat aliați au declarat în repetate rânduri că Rusia dispune de o armată pe picior de războiu de 175 divizii. Numărul e precis, dar în realitate nu e decât o aproximație. Informațiile asupra Rusiei sunt mai nebuloase ca oricând. Deaceea pentru întuirea strategiei posibile a conducătorilor sovietici e nevoie de fantezie și de transpunere in locul lor. O astfel de încercare întreprinde faimosul scriitor militar englez Liddell Hart într'un articol scris exclusiv pentru „Der Spiegel" și intitulat: **„Dacă eu aș fi șeful de stat major rus".** In acest caz, prima problemă de rezolvat ar fi că Rusia **„să ia toate măsurile pentru anihilarea Angliei, din cauza poziției sale chee, de bază a unui contra-atac atomic american."** In timpul celui de al doilea războiu mondial Rușii dispuneau de cele mai numeroase trupe de parașutiști, pe care nu le-au aruncat în luptă, fiindcă le lipseau mijloacele de transport aerian. După capitularea Germaniei, Sovietele au început construcția unei uriașe flote de avioane de transport și de bombardiere de mare raza de acțiune.

„Din motive politice și pihologice va fi înțelept să începem războiul cu o mare bătălie pe continent și să dăm impresia că ofensiva noastră e răspunsul la o violare de frontieră din partea dușmanului. In orice caz trebuie să scoatem din circulație baza avansată a aviației americane, Anglia, in prima fază a războiului."

(urmarea în pag. 10)

ŞTIRI din ŢARA

Greutăţi în acţiunea de încadrare a pionerilor: pionerii sunt o organizaţie creată după modelul sovietic cu acelaş nume şi are de scop să formeze politic pe copii în vârstă de 9—14 ani. Agăţându-le la gât o cravată roşie, micuţii sunt făcuţi să creadă că sunt avangarda unei societăţi mai bune. Deşi au fost încadraţi până acum în această organizaţie cca 700.000 de copii, conducerea pionerilor este nemulţumită. Dificultatea principală pe care o întâmpină organizaţia este însă procurarea de cravate roşii (Deşi se pretinde că producţia industriei a crescut de nenumărate ori).

Educaţia politică în şcoli: în toate şcoliile secundare, au fost înfiinţate de către UTM, cercuri de politică. Rezultatele acestei activităţi extraşcolare s'au concretizat în numărul mare de corijenţi la cele mai multe şcoli. Ţinând seama de importanţa pe care o are interpretarea marxistă a materiilor teoretice, faptul că mai mult de jumătate din numărul elevilor sunt corijenţi dă o idee de nivelul pregătirii elevilor din RPR.

La moartea lui Stalin: din cauza durerii pe

care au resimţit-o la moartea lui Stalin, muncitori Atelierului Pacii din uzinele „21 Decembrie" din Bucureşti au depăşit norma cu 30%.

Durerea oficială din RPR a fost de altfel atât de mare, încât în clipa înmormântării nu numai lucrul a încetat pentru 3 minute, dar şi trenurile şi tramvaiele s'au oprit din circulaţie pentru acelaş interval de timp.

Noile buletine de identitate. Au început să fie eliberate încă din toamna anului 1949. Totuşi se mai găsesc şi astăzi localităţi unde eliberarea acestor buletine n'a fost terminată (în deosebi la sate). Cetăţenii străini au fost însă excepţiaţi dela eliberarea buletinelor. La început fuseseră şi ei trecuţi pe listele întocmite. Dar ulterior buletinele lor au fost retrase în urma unui ordin special. Astăzi ei urmează se legitimeze cu paşaportul sau cu adeverinţele primite dela legaţiile respective. Din partea autorităţilor româneşti străinii primesc o autorizaţie de rămânere în ţară numai pe termen de 3 luni. După expirarea acestui termen şedere mai poate fi prelungită pentr'o viză a miliţiei numai pe termen de câte o lună, până la părăsirea ţării.

Stări de lucruri: un corespondent voluntar anonimă ziarului „Scânteia Tineretului" că în fostul conac boieresc din satul Hurezani, din Oltenia, au fost instalaţi porcii secţiei zootehnice a întreprinderii raionale din Tg.-Jiu. Acest lucru a fost propus de către conducătorul creşcătoriei şi aprobat de preşedintele sfatului popular din Hurezani, de directorul întreprinderii raionale şi de secţia agricolă a raionului Tg-Jiu.

Corespondentul voluntar s'a indignat însă abia când au murit vreo 30 porci, după cum afirmă el, fiindcă au fost lăsaţi să doarmă pe parchet fără a li se asigura paiele necesare şi fără a se face foc în sobele din odăi. Şi a descoperit în acelaş timp că şeful creşcătoriei de porci este un chiabur înrăit, iar toţi ceilalţi lipsiţi de vigilenţă faţă de manifestările duşmanului de clasă.

Câteva fapte sunt desvăluite prin această relatare: într'o regiune de păduri, nu se pot procura scânduri pentru a se ridica câteva cocini: în fosta ţară a grănelor, nu se găsesc paie pentru a se culca porcii pe ele; ca să nu mai vorbim de starea de spirit, care a făcut acceptabilă o soluţie ca aceea de a se instala porcii într'un fost conac, în loc să i se dea o altă întrebuinţare mai potrivită.

Instalarea unui telefon se obţine foarte greu astăzi în ţară. In ce priveşte telefoanele mai de mult instalate n'au fost ridicate nici acelora care sunt suspecţi de securitate. In schimb convorbirile lor sunt strict supraveghiate. Tot aşa de supravegheate sunt şi telefoanele cetăţenilor străini ce sunt băniuţi că întreţin legături cu legaţiile respective.

Mărirea normelor: o nouă acţiune de mărire a normelor, cu alte cuvinte de mărire a eforturilor care se cer muncitorilor, este în curs de realizare în ţară. Ca şi acum doi ani când normele au fost ridicate din nou, în fiecare uzină, trei, patru muncitori, membri de partid, primesc misiunea de a convoca adunări ale salariaţilor, în cursul cărora arată că în urma primirii de maşini sovietice randamentul muncii a sporit şi că normele sunt depăşite cu uşurinţă. Sub pretextul că acest lucru frânează mărirrea producţiei, se cere direcţiei să fixeze noi norme. Cei care reuşeau, uneori cu preţul sănătăţii să depăşească normele pentru a-şi mări astfel salariul de mizerie, vor fi acum readuşi la salariul de bază.

Reportagiile acestor adunări au menţionat însă şi stare de lucruri destul de interesantă: acolo unde efectiv noi maşini au mărit randamentul muncii, depăşirea normei nu s'a făcut în măsura în care o permitea noul utilaj. Muncitorii s'au mulţumit cu o depăşire moderată a normei pentru a-şi asigura un plus de căştig, dar au găsit metode de a irosi timpul, fără a întrebuinţa întreaga capacitate a machinilor, tocmai anticipând această acţiune de revizurie a normelor. Revizuirea normelor nu se face numai pentru a se ţine seamade capacitatea de producţie a maşinilor, ci şi pentru a se mări efortul pur fizic al muncitorilor.

Promptitudine R. P. R.-istă. In cursul lunii Ianuarie ac, şantierul Portul Roşu-Galaţi, a primit ordin să repare urgent şi să pună în circulaţie vasele Iaşi şi Arad, destinate navigaţiei pe Dunăre. Pentru executarea reparaţiei şantierul avea nevoie de două grupuri de sudură electrică, pe care le-a cerut şantierului SRN. La rândul lui SRN-ul s'a adresat Uzinelor Progresul Brăila pentru a le obţine. Uzinele însă au refuzat, pur şi simplu, livrarea grupurilor electrogene, iar şantierele Portul Roşu ameninţă Direcţia Sovrom-Transportului cu neexecutarea în termenul fixat a vaselor aflate în reparaţie.

Incă dela sfârşitul lunei Noembrie 1952, agenţia Orşova a cerut insistent prin mai multe rapoarte Direcţiei Sovromului să aprobe instalarea unui telefon la Radiostaţia Orşova. Acest telefon este destinat să lege radiostaţia cu şantierul în vederea comunicărilor urgente ce trebuiesc transmise la Bucureşti.

In luna Martie 1953, adică după trei luni şi jumătate, agenţia Orşova intervine din nou la Direcţia Sovromului pentru aprobare, fără a căpăta vreun răspuns.

Corespondenţa cu străinătatea. Dupa ultimile măsuri luate în ţară orice trimitător al unei scrisori în străinătate trebuie să se prezinte personal la oficiul poştal special de sector, însărcinat cu primirea corespondenţei pentru străinătate. Aici i se notează mai întâiu numărul buletinului de identitate şi apoi i se primeşte corespondenţă. Scrisorile sosite din străinătate sunt distribuite destinatarilor în mod normal. Este aproape sigur însă că toate scrisorile sunt supuse unei cenzuri discrete din partea autorităţilor.

Masa la restaurantele de stat poate lua oricine fără nicio restricţiune şi fără să fie obligat a prezenta cartele. Restaurantele de stat sunt împărţite în două categorii: de clasa I-a şi de clasa II-a. Deosebirile de preţuri sunt destul de mari. Astfel o friptură costă într'un restaurant de clasa I 11 lei, iar într'unul de clasa II 7 lei (salariile medii ale funcţionarilor şi muncitorilor variază între 300 şi 500 lei lunar). Totuşi există părerea că este mai bine să mănânci într'un restaurant de clasa I, deoarece atât calitatea cât şi cantitatea mâncării justifică din plin diferenţa de preţ.

Şef de sector este numit pentru fiecare sector din oraşe dintre subofiţerii de poliţie. Ei fac controale inopinate la fiecare imobil şi locuinţă. Controlează dacă toţi locatarii imobilului au buletin de identitate şi sunt anunţaţi la miliţie. Cei noi veniţi sunt interogaţi: când au venit, cu ce tren, de unde. Mai urmăreşte: cine vinde carne pe negru, cine ascultă posturi interzise de radio, cum trăieşte fiecare locatar, etc, cu alte cuvinte controlează toate măsurile luate pe teren economic, politic, ordonanţe de higienă. Tendinţa este să nu se mai facă razii mari, ci aceşti şefi de sector să ajungă să cunoască pe toţi oamenii şi să legitimeze pe orice străin ce apare în sector. In limbaj popular şefii de sector sunt numiţi „sectorişti" sau „Dumnezeii sectorului".

Intreceri. Din cauza ploilor de primăvară apele Dunării sunt tulburi şi pline cu noroi. Apa impură transmisă căldărilor dela motoarele vaselor impune o spălare cât mai deasă a lor pentru a se evita stricăciuni. O astfel de spălare necesită o oprire de cel puţin 2—3 zile a vasului. Totuşi Direcţia Sovromului n'are timp . . .

Astfel vasul Alba Julia, care a cerut o oprire de numai 24 de ore pentru spălatul căldărilor şi schimbarea apei, a primit răspuns că nu se aprobă. I s'a dat însă ordin să facă această operaţie „în timpul staţionării de noapte şi pe rând la fiecare căldare." Ori se ştie că operaţia de spălare în timpul nopţii se execută în condiţii proaste şi nu este de mirare că şantierele sunt supra aglomerate cu reparaţii.

Supra aglomerare. In a doua jumătate a lunii Februarie ac. se găseau în reparaţie numai în Portul Roşu Galaţi un număr de 20 de vase şi lo şlepuri destinate circulaţiei pe Dunăre. Faţă de această „supra producţie", conducerea şantierului a comunicat direcţiei Sovromului că nu mai poate primi nicio reparaţie fiind supra aglomerat.

La naşterea unui copil moaşa eliberează dovadă de naştere a copilului. Aceasta este prezentată ofiţerului de stare civilă pentru a înregistra naşterea şi a elibera certificatul de naştere. Apoi certificatul de naştere este prezentat la miliţie, care face trecerea numelui copilului în buletinul de identitate al tatălui. Certificatul de naştere rămâne la miliţie. Cu buletinul de identitate astfel complectat, tatăl se prezintă la oficiul de închiriere pentru trecerea copilului pe **lista spaţiului locativ.**

Supravegherea blocurilor de locuinţe este făcută sever de securitate prin portarii şi responsabilii de stradă. Aceştia sunt obligaţi să trimeată rapoarte săptămânale de tot ce observă. Observaţiile sunt îndreptate mai ales spre felul de viaţă şi vizitele primite de locatari. Pachetele voluminoase aduse de cineva în locuinţă sunt considerate ca o indicaţie că persoana respectivă face cheltuieli mari. Nu de puţine ori au fost controlate şi lăzile de gunoi a acestor persone spre a se stabili din natura resturilor ce anume alimente consumă.

Descinderi şi blocade. Securitatea obişnuieşte să facă descinderi în diverse locuinţe. Bate la uşă şi după ce i se deschide face perchiţii amănunţite. Dacă nu găseşte nimic se retrage fără a lua vreo măsură.

Tot securitatea face blocada caselor sau a unui sat întreg, ori de câte ori are indicii că în ele s'ar găsi persoane suspecte. De obicelu aceste blocări se fac noaptea. Când este vorba de un cartier sau un sat, în mod obişnuit, blocada ţine până dimineaţa. Tot astfel când blocările se fac la intrare în păduri sau la drumurile ce duc la munte.

Fişa de imobil a fost înfiinţată prin legea din 1951. Fiecare imobil trebui să posede o astfel de fişă în care sunt trecuţi toţi locatarii imobilului. Potrivit legii a fost numit un responsabil pentru fiecare imobil, care păstrează această listă. Orice persoană care stă mai mult de 12 ore într'un imobil trebuie să fie trecută în listă. Responsabilul trebui să fie comunist şi să locuiască în imobil.

COLABORAREA CU CAPITALUL STREIN

Un rezultat pozitiv al tensiunii dintre Statele Unite şi Uniunea Sovietică este schimbarea atitudinii lumii din apus faţă de mişcările naţionale. O ostilitate, ca aceea arătată în intervalul dintre cele două războaie faţă de aceleaşi curente din Europa centrală şi răsăriteană, dacă ar conduce astăzi politica Statelor Unite, ar înclina definitiv cumpăna în favoarea blocului răsăritean.

Fără îndoială, revizuirea de concepţii nu este încă desăvârşită. De mai multă bunăvoinţă şi înţelegere se bucură orientul apropiat decât eforturile naţionale din America latină, mai ales că, acestea din urmă „au deseori nuanţe de antiyanquism. Legitimitatea mişcărilor din Europa de sud-est este încă public contestată, ca un efect al psihozei create de propaganda din timpul războiului, deşi se recunoaşte necesitatea unei alianţe precare şi temporare, în lupta comună împotriva bolşevismului.

Ceeace a caracterizat colonialismul era învestirea de capitaluri în teritoriile înapoiate economiceşte, în funcţie de singurul criteriu, al profitului imediat şi impunerea cu orice preţ a continuării structurilor politice existente. Apologeţii acestui sistem arată şi acum, printr'un raţionament în parte just, că urmărind profituri, capitalurile streine au contribuit la ridicarea standardului de viaţă al ţărilor în care au fost investite: introducând industrii noi, capitalul strein a creat noi surse de venituri. Aducând tehnicieni şi administratori, au împărtăşit pregătirea acestora şi personalului angajat, pregătind o mână de lucru calificată şi un corp de funcţionari. Şi mai ales se arată, cu insistnţă, că angajaţii întreprinderilor cu capital strein s'au bucurat de regulă de salarii mai mari decât veniturile restului populaţiei, ceeace a dat posibilatea de existenţă şi altor ramuri de producţie.

Necesitatea unei remunerări a capitalurilor streine pentru serviciile pe care le aduc economiilor în care sunt investite, este în afara discuţiei, chiar dacă raţionamentul de mai sus trebuieşte reexaminat din punctul de vedere al utilităţii pe care o reprezintă pentru un teritoriu insuficient desvoltat economic, o investiţie de capitaluri, condusă exclusiv de criteriul profitului imediat.

Este mai greu de apărat, în acest sistem, nivelul profiturilor, care depăşind cu mult profiturile normale din ţările de origină ale capitalurilor, constituie unul din elementele cele mai explozive ale colonialismului. Profiturile ridicate ar fi preţul ce urmează să fie plătit pentru atragerea unor capitaluri, care trebuie să înfrunte riscuri deosebite, riscuri inexistente în economiile înaintate: riscul unei investiţii greşite, din cauza factorilor economici aproape total imprevizibili şi riscul instabilităţii politice. Implicit se admite aşadar că profitul trebui să coboare către ceeace poate fi considerat ca limită normală (fără niciun fel de rigidiate în apreciere), când aceste situaţii speciale sunt înlăturate.

Dar dacă efectul ridicării nivelului de viaţă de pe urma investiţiilor de capital strein trebuieşte admis, nu este mai puţin adevărat că acest proces, dacă este lăsat în grija automatismului economic, are nevoie de un timp foarte lung pentru a se realiza. In acest timp, echilibrul în care se găseau diferitele clase în cadrul structurii sociale tradiţionale, este înlocuit cu un conflict de interese, cu atât mai grav, cu cât contrastul situaţiei materiale a diferitelor categorii devine mai accentuat. Căci de beneficiile imediate ale investiţiilor de capital strein nu se bucură în faza de tranziţie întreaga colectivitate, ci numai cei care sunt în contact direct cu capitaliştii streini. Procesul de formare a capitalurilor, fără de care nu se poate realiza ridicarea bunei stări materiale, ia în epocile de tranziţie forma exploatării celorlalte clase de către clasa capitalistă autohtonă în formaţie. Indivizii acţionează în funcţie de interesele lor imediate şi, ceeace s'au numit adevăratele lor interese, adică sinteza armonică a tuturor celaselor sociale în cadrul naţiunii, nu corecteazăcu acţiunile individuale în practica de zi de zi şi nu le dă o etică, decât când o mişcare naţională reuşeşte să pună energiile naţionale în slujba aceleaşi cauze. In lipsa unei mişcări naţionale mature, care să canalizeze într'un sens pozitiv procesul de transformare socială, situaţiile create prin spargerea structurilor sociale tradiţionale tind să-şi caute soluţii pur negative, dictate de resentiment: exproprierea privilegiilor şi distrugerea foştilor privilegiaţi.

Pentru a para eventualitatea exproprierii, investorii streini, în cadrul politicii care a fost denumită colonialism, sprijinesc continuarea sistemelor politice existente, în care au ca aliaţi naturali minoritatea privilegiată, ajunsă în conflict de interese cu restul societăţii. Ca un compliment al acestei acţiuni, se caută să se menţină la minimum iniţierea elementului autohton în tehnica producţiei, în iluzia că întreprinderile vor scăpa de expropiere, dacă vor lipsi specialiştii care să le poată conduce. Iar pentru a echilibra riscurile instabilităţii, se caută amortizarea cât mai rapidă a capitalurilor prin profituri cât mai mari. Ele sunt asigurate prin concesiuni cu atât mai favorabile cu cât minoritatea conducătoare este mai slabă şi mai divizată prin intrigi interioare. Carenţa şi corupţia acestei clase sunt efecte accesorii, chiar dacă nu întotdeauna voite, ale colonialismului. Când însă colonialismul nu este susţinut de puterea tunurilor, el încetează de a mai constitui o soluţie, pentrucă el nu face decât să mărească tensiunea forţelor revoluţionare.

Nu toate mişcările naţionale, în care se încadrează aceste forţe revoluţionare (ele pot deasemenea lua direcţia comunismului) au reuşit să depăşească stadiul elementar al xenofobismului şi să întrevadă că există o problemă mai complicată decât exproprierea capitalurilor streine şi se poate numai spera că ajungând să guverneze, prin contactul cu realitatea politico-economică, complexitatea problemelor va potoli pasiunile şi le va sili să caute soluţii realiste. In această cercetare, mişcările naţionaliste mai noi, vor putea beneficia de tezaurul doctrinelor naţionaliste europene, iar încercarea lor se va desfăşura într'o conjunctură internaţională favorabilă, spre deosebire de aceia care a dominat în intervalul dintre cele două războaie. Nimic nu silea în acel timp, nici pe oamenii de stat şi nici pe oamenii de finanţe să gândească şi în alţi termeni colaborarea cu naţiunile mai înapoiate, decât în termeni de colonialism. Dimpotrivă mişcările naţionale, urmărind să facă faţă primejdiei comuniste, erau conştiente că alături de sarcinele politice, trebuiau să asu-

(urmarea în pag. 9)

Invitaţie la bun simţ

Pasiunea pentru politică este universală. Nu sunt de vină epocile sau timpurile. Acelaşi frământări, aceleaşi preocupări, păstrând proporţiile, — au sguduit omenirea de întotdeauna. Circumscrisă la planul strict naţional, patima politică s'a afirmat cu egala tărie, fie la sfârşitul secolului trecut, fie între cele două războaie mondiale, sau astăzi în zilele noastre. Că eroii, ori mai precis „corifeii" politici s'au numit Kogălniceanu, Brătianu, Take Ionescu, Carp, Maniu, Codreanu, Antonescu, interesul ce l-au stârnit în mulţime s'a manifestat întotdeauna admirativ sau reprobator, discret sau clocotitor. In orice caz permanent.

Ne-am întrebat adesea, care poate fi atracţia omului de rând pentru politică. Fiindcă există un miraj indiscutabil, care îl târeşte în acelaş vartej pe întelectual, pe semidoct sau pe incult. Pentru întelectuali, atracţia politică apare normală. Nimic mai natural decât ca un om avizat, cu state de serviciu sau cunoştinţi temeinice să aspire a fi conducător de masse în sfera sa de activitate. Intelectualului poate fi socotit cu drept cuvant „aspirantul legitim" în politică.

Am putut însă verifica în decursul anilor că omul de rând este cu mult mai tentat decât intelectualul de seamă. Fiindcă adesea politica oferă celui dintâiu posibilitaţi pe care le refuză celui din urmă. Explicaţia e una singură. Pentru omul de jos, politica a devenit o trambulină. Inainte vreme un loc de deputat, de senator sau chiar de şef de cabinet reprezenta încununarea unei vieţi de activitate în cadrul partidului, de grele sacrificii morale şi materiale. In Romania de ieri, un loc de primar sau de prefect acorda aureolă politică unor personalităţi de certă valoare în ierarhia socială. Ne amintim cu emoţie de profesorul doctor Mina Minovici şi apoi de Stefanopol Minovici, primarii ai modestului cătun Băneasa, dela porţile Bucureştiului. Sau de excelentul actor şi profesor de conservator Ion Manolescu, primar al satului Breaza de sus.

In România de astăzi lucrătorul tipograf poate fi ministru de interne, iar cismarul şef de stat major. Sau Petru Groza, preşedinte de republica populară. Nu vom analiza fenomenele ce au condus la aceste răsturnări. Vom stărui doar în a sustine că împrejurările au deschis apetitul omului de rând pentru politică. Oricine poate deveni orice. Mai precis, orice nătăfleţ îşi descoperă chemări, îşi validează sentimente. Pentru el, perspectiva există, fiindcă există anecedentele.

Strămutată în exil problema ar putea fi gravă. In realitate este comică sau cel mult jonantă.

Dacă s'ar întocmi un test al fiecărui emigrant, consimţind prin absurd că individul chestionat ar face mărturisiri complete, din cele câteva mii de emigranţi împrăştiaţi pe mapamond ar ieşi la ivelă cel puţin cincizeci de aspiranţi la primi miniştrii, câteva sute de miniştrabili sau miniştrii şi alte câteva mii de deputaţi. Cu foarte rare excepţii, nici un simplu muritor de rând sau funcţionar municipal.

Frenezia politică a cuprins pe tot românul. Ca o pecingine, sau ca o dragoste fără de leac. Intâlnirea cu apusul nu a dat întotdeauna roade. Sunt câţiva intelectuali de prima mână care s'au încadrat cu surprinzătoare dexteritate în ştiinţa universală, precum altădată se integrau doar în perspectiva restrânsă a posibilităţilor româneşti. Dar pe lângă aceştia puţini la număr, mişună impostorii, veleitarii, vânătorii politici. Dânşii întocmesc guverne, parlamente, tribunale de judecată, liste de deportări şi trageri la răspundere. Jocul deşi reprobabil e minor. Reprezintă documentar o singură psihoză. Corespondent în medicină ar avea pe alienatul nefurios, pe care neurologul îl lasă să se plimbe în libertate. Chiar dacă vorbeşte singur sau gesticulează nu aduce prejudicii societăţii.

Categoria şi mai repugnantă însă, este a acelor români (străinii nu ne interesează), cari contrazic virtutea de temei a neamului, în afară de generozitate: **modestia.** Nu toţi cei fugiţi din ţară descind din puţinele palate sau moşii ale ţării româneşti, sau din cădirile somptoase şi moderne, câteva la număr şi ele, ale Bucureştilor. Au fugit şi oameni din Bârlad sau Tecuci, din Oltenita sau Gura Humorului, din Slobozia şi Roşiori. Ei bine, acestora, ca şi multor bucureşteni de altfel, nimic şi nimeni nu le place.

— Lăsarăm noi Măcinul, pentru porcăria de Paris!

— Buenos Aires? Un fel de sat mai mare!

— N'au niciun gust fructele din Italia. Unde sunt dom'le, merele noastre creţeşti.?!

— Asta e operetă vienezâ? Păi ce, se compară cu Leonard?

— Ce zici, nene, de teatrul nemţesc? Unde-i Birlic al nostru?

— O jale la Opera Metropolitană din New York. Sa vie „Dinu" sa le arda viu si naturalî!

(urmarea în pag. 9)

Transcendența Romano-Thraca in Regiunile Danubiene

Continuitatea Romanismului pe teritoriul Daciei abandonate e confirmată în mod evident și de influența indirectă dar de durată a populațiunii Romane rămase aci asupra învazorilor străini. In mai puțin de un secol dela ocuparea Daciei de Goți, limba Bibliei gotice poseda deja un considerabil vocabular latin 1) și oricine trebuie să admită, că episcopul Ulfilas a tradus-o pe înțelesul cât mai lang al connaționalilor săi. Urmașii Goților la ocuparea Daciei, Hunii, locuiau în case și se foloseau de băi construite de arhitecți Romani în stilul Roman, iar limba latină era cunoscută chiar și la curtea regelui Attila. Acesta era meritul indigenilor romanizați din Dacia, care se simțeau bine acolo și nu mai doreau să vină în contact cu administrațiunea imperială (Salvianus, De gub. Dei V 8: ..Una et consentiens illic Romanae plebis oratio, ut liceat eis vitam, quam agunt, agere cum barbaris").

Ocuparea Daciei de barbari a întrerupt brutal linia Sirmium-Tapae-Apulum-Ulpia Trajana-Napoca de penetrațiune latină în coroana Carpaților, dar n'a putut împiedica latinizarea mai departe a țării. Odată cu deplasarea centrului de gravitate Romană spre est, la Spălato, Serdica și definitivă la Constantinopole, romanismul ia o viguroasă ofensivă spirituală convergentă Daciei depe itinerariul cetăților dunărene: Vindobona (Vienna), Carnantum (St. Petronell), Taurunum (Semlin), Mursa (Essek), cât mai ales Sirmium (Mitrovita) și ceva mai jos Naissus (Nis), Sardica (Sofia) și Nicopole pe Haemus (m. Balcani) astfel încât linia Dunării lasă cu mult în urmă importanța Rinului (Jakob Burckhardt, Die Zeit Konstantins des Grossen, ed. E. Hohl, Stuttgart 1939, p. 99). Colportorii oficiali ai culturii Romane pe această linie sunt legionarii veterani, care ca recompensă a serviciului militar împlinit, sunt colonizați în afara frontierelor, adică în cazul de față pe teritoriul Daciei abandonate, pe o adâncime de cca. 50—70 km. dela garnizoanele de frontieră, cu scopul de a servi ca antene de contact ale siguranței militare imperiale. El fondează pe teritoriul dac „vici decumates sau decimates" (satele decumate) numite așa pentru motivul, că plăteau numai a zecea parte (decima pars) din venitul anual agricol și deși descazarmați erau considerați mai departe ca milites Romani (miles, rom.-mire; femeia soldatului-mireasa). De aceia și satele lor erau redute militare înconjurate cu șanțuri de apărare (fossae), (vicus fossatus, rom.-sat) pentru a preveni oricărei eventualități neplăcute.

Ofensiva spirituală a Romanismului a consumat energia tânără a invazorilor și însăși cultura mai veche greacă, din Dobrogea, strâns legată de arterele de litoral: Tomis-Calatis-Aurittus-Tropaem-Durostorum și Tomis-Histria-Carsium a trebuit să ia atitudine defensivă și să cedeze până la urmă, fiindcă Grecii în lunga lor existență în Aristera Pontului sau Pontus Laevus (Dobrogea) avuseseră o ținută eminamente exclusivă față de indigeni și nu urmăriseră decât exploatarea comercială a acestui ținut. Ca urmare a acestui fapt, negustorii eleni, care ieșeau din zona sus numitelor rute și veneau în contact cu hospitani-i (rom.-străpânii) fermelor (villae) din unfunea vici-lor fossati (pagi), trebuiau să se adapteze într'un mod oarecare noului sistem de viață Roman.

Sub preponderența aproape exclusiv Romană, osmoza culturală latino-elină e la rândul ei direct influențată de prezența elementului autohton mai veshiu thrac, care dă romanismului de aci o formă cu totul nouă. Afirmația lui Eutropius, Hist. Rom. VIII 3, că Dacia în urma lungului răsbel al lui Decebal se despopulase de puteri („Dacia enim diuturno bello Decebali viris fuerat exhausta"), nu o putem accepta în totul. Sigur că răsbelul cu Traian și represaliile legiunilor învingătoare au costat viața și libertatea multor Geto-Daci, dar niciodată în istorie nu s'a aflat, ca un răsbel ori cât ar fi fost el de lung și greu să fi distrus complectamente un popor întreg și apoi după restabilirea ordinei desigur că legionarii și coloniștii n'au mai avut interesul să urmărească pe învinși, ci i-au întrebuințat pur și simplu ca mână de lucru. Thracii au rămas acolo și au continuat să existe mai departe la un loc cu coloniștii și militarii Romei. Datorită lor limba nu întotdeauna oficială a inscripțiunilor studiate de regretatul V. Pârvan, conține greșeli, care nu pot fi atribuite în niciun caz unui lapsus de lapicidae (eroare de gravor), ca „chor I Trhacum" în loc de Thracum, ci sunt de-dreptul produsul unei ignorante de ortografie, pe care n'o putea avea un lapicida de naționalitate pur romană. Așa vedem de ex.: vicxit (-vixit); Felicx, ucxor (-Felix, uxor); eres (-heres); ec (-haec); abuit, abens (-habuit, -habens); cuincue, cincue (-quinque); septe (-septem); socro (socero); titlum (-titulum); Codratus (-Quadratus); pusuit (-posuit) (V. Parvan, Ulmetum I pag. 552). Apoi chiar admițând, că asemenea erori ortografice le-ar fi făcut și un pietrar Roman, nu putem crede, că acel lapicida să nu-și fi cunoscut limba maternă, așa încât să fi făcut și confuziile și modificările de cazuri următoare: pro salutem (-salute); memoriae causae (-causa . . .); filius Gaione (-Gaionis filius); Liberis patris (-Liberi); Dom(n)ae Regina (-Reginae); ex votum (-voto) posuit ara (ac.-aram); balinen elapsu (-balneum elapsum); opus effectu (-effectum); votu (-votum) titolo (-acuz. titulum). NU! Asemenea confuzii trebuiesc atribuite numai unui lapicida thrac, care cunoștea l. latină din auzite și din învățate așa cum cunoaștem noi de ex. l. germană. Ele sunt aparitiile inerente de formare a l. române. Avem în ele prezența diftongului -ea (columnea -columna), transformarea lui o în u (pusuit -posuit), a lui a în o (Quadratus-Codratus), inversiuni sintactice (est positus, -positus est) și sufixul celto-thrac -escos sau -iscos (Tibiscos) în vicus Clementianesces (vicus Clementianensis), pe care la cronicarul bysantin Malchus, ed. Bonn, 3, îl întâlnim ca nume de persoană pentru rivalul lui Zenon, Basiliskos, la tronul Imperiului de Est în anul 476, și apoi la majoritatea satelor și numelor de familie românești. Intr'o inscripțiune din Histria, citim expresiunea „segundum voluctatem testamenti", adică aceiaș confuzie între voluptas și voluntas ca în Panonia (CIL. III 4282), ceia ce ne face, să credem că asemenea confuzii erau valabile pentru toată regiunea danubiană. Alte ori întâlnim termeni noui pentru aceiaș noțiune: tabla (-tabula) pentru mensa, magistratus pentru magister, etc. etc. (vezi, Radu Vulpe, La Dobroudja, pag. 53).

Sub influența directă a învinșilor, administrațiunea imperială acceptă să adopte toponomia veche a țării. Chiar după cucerire, o parte din Oltenia noastră cu ținutul vecin din nordul Serbiei și Bulgariei se numea când Dacia Ripensis, când D. Maluensis 2) (alban. malu, rom. mal). Istros și Dunarea continua să rămână mai departe aceiaș fluviu cu nume thrac, Carpații trăiesc și astăzi, Putna și Buzăul (Bus-pirios) amintesc de rudele lor din sud: Pydna și Byzas (eponimul Byzanțului) și o serie întreagă de regiuni din România n'are nimic de spus în l. latină, ungară, greacă și chiar slavonă, chiar dacă aparențele înșeală. Ele se repetă aproape pe tot spațiul fost odată patrimoniu național al Thracilor și nu se întâlnesc la Slavi, afară doar de faptul, că Slavii s'au stabilit în ținuturile illyro-thrace și le-au acceptat ca atare ori le-au tradus. Ce să mai spunem de portul și obiceiurile Românilor, cand toată lumea știe, că ele sunt geto-dace? Amintim doar de faptul că femeia thracă, în desmierdările ei, îsi numea soțul „barbatus meus" (barbat-bărbos), când acesta își asumase și moda thracă de a purta barbă, ca semn al onoarei.

Spre deosebire de contrastul Romano-grec, contactul cultural Romano-thrac n'a fost absolut deloc de natură adversă. Amândouă aceste popoare au conviețuit în armonie, au fuzionat și s'au transformat într'un popor nou. Când Imperiul de Est s'a grecizat, toate populațiunile latinizate din nordul munților Hemus (noi înțelegem prin Hemus m. Balcani) au luat în literatura byzantină numele generic al thracilor Moesi. „Toți barbarii 3) care locuiesc dincolo de munții Hemus, scrie Niketas Choniates, și sunt cunoscuți acum ca Blahoi, se numeau înainte Mysi". In susținerea acestei afirmații, literații byzantini consideră mereu pe Moesi drept Mysi, în fond acelaș trib thrac cu deosebirea, că primii căzuți în sfera de influență latină la nord m. Hemus se romanizaseră și cei de al doilea, în spațiul Asiei Minore erau grecizați. Mysii, de care Choniates spune, că sunt Blahii, nu sunt prin urmare Mysii helenizați din Asia Minora, ci Moesi romanizați depe malurile Dunării al căror nume cuprinde tot nordul Bulgariei (Moesia Superior) și toată Dobrogea noastră (Moesia Inferior). Dar confuzia byzantină devine și mai mare, când Grecii ca urmași ai Imperiului Roman de Est își atribue lor numele de „Romanoi" (Romani) și „Basileia ton Romaion" (Imperiul Byzantin) în timp ce pe populațiunile cu adevărat latine le numeau Valahi, (Blahoi), a căror moștenire latină era limba inscripțiunilor de mai sus, datate din sec. VI, adică ceva mai târziu după solia lui Priscus. Vlahi însemna în limba Slavilor, oamenii de naționalitate Română, latină sau italică, care conform condițiilor de munte se ocupau cu păstoritul (Lucius, De regno Dalmatiae et Croatiae VI 5: Vlahi igitur apud Slavos ex lingua homines Romanos, Latinos vel Italos, significat, ex conditione pastores montana colentes"). Din această perioadă de timp, pe măsură ce Imperiul de Est se grecizea, culoarea națională a Mysilor devine și mai distinctă, cu atât mai mult cu cât ei erau la adăpostul fortăreței naturale carpato-hemice, cu fluviul Dunărea la mijloc ca linie de unitate și tot odată de obstacole, față de invadanții din nord-est cât și față de inclinațiunile arbitrare ale împăraților greci din Byzant.

Marea invaziune hunică se împiedică pe drumul triumfului ei în Europa de prezența unor cetăți mystice pe malul de sud dunărean, care le închide drumul spre sud. Ratiaria (Artar) cade, la Naissus oastele apărătorilor rămân să înalbească câmpul de luptă, ca dovadă a eroismului lor. Dar toată mândria militară a Hunilor, care nu erau obișnuiți cu asaltul de cetăți părea că avea să se inmormânteze aci. Șeful anonim al unei cetăți mysice din părțile Timoculni actual, Margus, necunoscută până atunci avu chiar curajul să treacă Dunărea în fruntea a lor săi și să captureze tezaurul unei căpetenii hune. Și nu se știe la ce rezultat ar fi ajuns el, dacă delegatul imperial și comandantul garnizoanei din Thracia nu l-ar fi silit să-și predeie cetatea în mod rușinos, în anul 442, ca să nu pună în pericol toată situația politică a Imperiului (Priscus 33). Mai mult noroc a avut o altă cetate mysiana, Asimus sau Asimuntum. Dar să-l lăsam tot pe rectorul Priscus (35, 36) să vorbească: „Asimus, ai cărei locuitori deveniseră spaima dușmanilor, era o cetate a Mysilor în Thracia nu departe de frontiera cu Illyricum (Timoc). Asimuntenii nu se bazau numai pe tăria cetății lor, ci sub conducerea unor șefi energici și de mare faimă, ieșeau afară și hărțuiau necontenit infinita mulțime a barbarilor. Hunii au încercat de multe ori să le ia cetatea, dar nereușind au pierdut speranța și s'au retras. Acum Asimuntenii cu și mai mult curaj, spionau terenul la mari distanțe și prinzând momentul, când aceștia se întorceau dela prădat, îi atacau pe neașteptate și le luau prăzile pe contul lor. Ca număr erau ei față de adversarii lor, cu mult inferiori, dar îi întreceau în curaj și forța de luptă. In modul acesta Asimuntenii au ucis în lupte o mare parte din Huni și au redat libertatea multor Romani, reținând la ei și pe transfugii huni. Din aceste motive, Attila a anunțat, că el nu se va retrage și nu va încheia nicio pace cu delegația Romană venită la Asimus, până când barbarii captivi nu vor fi puși în libertate și până când fugarii Romani nu vor fi răscumpărați cu o mare sumă de bani. Cum delegatul imperial Anatolius și comandantul garnizoanei din Thracia, Theodulus n'aveau nicio împuternicire din partea Impăratului pentru asemenea pretențiuni, au scris Asimuntenilor să restituie sclavii Romani refugiați la ei, sau să-i răscumpere dela Huni cu 12 aurei de fiecare, iar pe captivii huni să-i pună în libertate. Citind aceste scrisori, Asimuntenii au răspuns, că ei au lăsat pe Romani liberi și au ucis toți transfugii huni. Doi captivi au fost însă reținuți, din motivul, că dușmanii retrăgându-se dela asediu, au întins curse și au răpit câțiva copii, care păsteau turmele lor în fața redutelor. Dacă li se restituie acești copii, vor restitui și ei pe cei doi prizonieri, luați după dreptul răsbelului. La acest răspuns, căpeteniile hune s'au bucurat și au ordonat să se caute copiii pretinși de Asimunteni. Dar negăsind niciunul, Asimuntenii au refuzat să accepte orice discuție cu Hunii, dacă ei nu vor dovedi sub jurământ, că nu rețin copiii. La rândul lor și Asimuntenii au trebuit să jure, că au lăsat să plece liberi pe toți Romanii, care se refugiaseră la ei și îi avuseseră în puterea lor până acum".

Istorioara lui Priscus, în fond puțin interesantă pentru istorici, arată totuși tăria de caracter a acestui popor nou. La adăpostul cetăților lor, Moesii făceau politică proprie, independentă de cancelaria byzantină și fără teamă față de repercusiunile barbarilor.

In concluzie putem afirma, că continuitatea elementului și culturii Romane din Dacia Trajană au dus la îndeplinirea operei lor de latinizare și după retragerea autorităților și legiunilor imperiale, cu toată incertitudinea oferită de ocupanții barbari. Rezultatul persistenții culturii Romane pe pământul Daciei a definitivat procesul de contopire a elementului latin cu cel autohton daco-get, și a culminat prin nașterea unui popor nou, poporul român.

Ioan C. Ceausescu.

1) *Adolf v. Hahnack. Die Mission und Ausbreitung des Christentums, Leipzig 1924, vol. II, pag. 797: „Die Bibelübersetzung Ulfilas zeigt, daß das Gothische damals bereits einen beträchtlichen Bestand lateinischer Lehnworte hatte, aber kaum christlich-kirchliche. Daneben steht ein jüngerer, kleinerer (wohl z. T. von Ulfilas selbst geschaffener) Bestandteil griechischer Lehnworte, und dieser hat viele kirchliche termini technici.*

Sediul episcopiei „Gothia" era pe Chersonesul Tauric (Crimeia) sau Tomis (Constanța).

2) *Termenul „Maluensis" nu e latin; el e corespondentul thrac al lui „Ripensis".*

3) *Noțiunea de „Barbari" avea la Greci sensul de „străin", „negrec" și era valabil și pentru Romani.*

Invitație la bun simț

(continuare din pag 7)

Și filosofii populari se pierd într'o infinitate de cugetațiuni. Te cuprinde groaza, când vezi cât de puțin a influențat apusul mentalitatea retrogradă a „patrioților cu orice preț". Se evocă cu duioșie, mahalagii lipăindu-și picioarele desculțe pe caldarâmul plin de hârtoape al orașelor, fluiera bâzâită de muște pe grătarul „național", praful ce te orbea pe drumurile țării, lăutarul pe care-l bătea cu să-ți cânte mai bine, chelnerul pe care-l plesneai ca să te servească mai repede și tot atâtea fapte de arme de penibilă sau tragică memorie.

Ar fi teribil ca din contactul cu apusul, fiecare dintre noi să nu fi desprins nimic. Ar fi teribil ca trecerea prin Paris, Londra, München, New York, Roma sau Buenos Aires, să nu ne tulbure pe noi, — modești valahi veniți din sate și orașe la fel de modeste, — precum se tulburau apele din biblica Scăldătoare a Oilor la atingerea sufletului divin.

In drama ce o trăim, am avut totuși imensul privilegiu de a vedea cel puțin dacă nu de a „descoperi" minunile și binefacerile apusului. Suntem spectatorii gratuiți și involuntari ai unui univers ce ne-ar fi fost refuzat în condiții normale. Chiar de ne vom întoarce acasă cu brațele goale, să ducem în inimi imaginea celor văzute. Să îndreptăm racilele multe și grele din țară. Incălțând pe desculț, spălând pe nespălați, stârpind plonițele și păduchii, nu vom altera specificul național, nici nu vom ucide rusticul . . .

Se cere doar un pic de simț al proporțiilor. In țară, Românii „orientali" l-au avut din belsug. Dece nu l-am avea și noi, Românii „apuseni"? In popor i se mai spune și bun simț și se adresează tuturor, fără excepție.

I. N. Manzzati

CRIȘU AXENTE

Pe patul unui spital din Madrid s'a sfârșit viteje ște Crișu Axente. Vitejește pentrucă până în ultima clipă a înfruntat senin și cu o tărie ce a uimit pe medici, suferințele impuse de o nemiloasă boală. Două operații, aproape una după alta, nu l-au putut totuși salva. Se poate că îngrijindu-se mai atent și din vreme, Crișu ar fi putut să scape. Dar grija de el și de nevoile lui pământești l-au preocupat prea puțin în timpul vieții.

Originar din Turnu Severin, era fiul unui avocat, nepot a lui Axente Sever, tribunal temut din timpul revoluției lui Avram Iancu. Mamă olteancă, dintr'o veche familie a Țării Banilor. Studiase la Tr. Severin, facultatea de drept la București și doctoratul la Paris. A fost unul din străluciții studenți ai vestitei facultăți din capitala Franței și respectul pe care l-a impus profesorilor și colegilor săi prin teza dată, a legat peste decenii tradiția glorioasă, stabilită de românii foști la studii — la sfârșitul secolului trecut și începutul acestuia. Mai târziu, în lagăr, Crișu îmi povestea cu nostalgie de călătoriile făcute de el în timpul vacanței prin frumoasele ținuturi ale Franței, unde căuta mai mult să descifreze și să se apropie de sufletul oamenilor decât de natură. Optirile de o noapte se prelungeau cu zile întregi, când la coltul unei mese de cârciumă de sat, sau în casa vre — unui țăran, reușea să descopere un suflet, în poverstirile căruia trăia istoria Franței.

Intors în țară, cuncaște Legiunea îi faza de pozitivă creație. Intâlnește pe Corneliu Codreanu și îl urmează. In tabăra dela Carmen Sylva, Căpitanul aprecia mult discuțiile cu acest nou venit, a cărui inteligență și calități sufletești îi descoperea în fiecare zi mai mult, luptătorul, ce va deveni peste ani, Crișu Axente.

Și au venit și examenele. Intre 1938—1940 a stat în lagăr la Ciuc și la Vaslui. Severitatea tratamentului i-a ruinat sănătatea, dar sufletește l-a călit. A rămas pe linia de onoare și n'a făcut niciun compromis cu credința în care se înfipsese adânc

In 1940, în scurta guvernare legionară, a fost prefect de Mehedinți și apoi prim-secretar de redacție la ziarul Axa. Nu se poate spune că Axente a fost un gazetar de profesie. El era purtătorul unei credințe, și avea de spus ceva din suflet neamului său. Și astfel mărturisirile lui înscrise la fiecare două zile, în locul rezervat articolului de fond, l-au consacrat ca pe un mare gazetar.

După 21 Ianuarie 1941, s'a refugiat cu alți camarazi peste graniță și a fost internat la Rostock și mai târziu în lagărul dela Buchenwald. Aci l-am cunoscut bine. Greutățile obișnuite de lagăr nu l-au impresionat câtuși de puțin. Nu le înregistra și în permanență era preocupat de rostul Legiunii, de Comandantul ei și de soarta Ne mului său. Nu l-am auzit o singură zi, deși am stat la aceiași masă, vorbind de nevoile sau planurile lui personale. In permanență preocupat de desăvârșirea lui ca legionar și de felul cum ar putea să servească mai bine neamul.

După eșirea din lagăr, la Viena, a fost numit șeful redacției românești dela postul de radio pus la dispoziția guvernului național român. Iar după terminarea războiului, refugiat la Paris, s'a achitat cu conștiinciozitate, inteligență și talent de toate misiunile ce i le încredințase Șeful Mișcării. In ultimul timp se găsea la Madrid, unde convins că legionarul trebuie să folosească posibilitatea contactului cu occidentul și să se perfecționeze și sub raport profesional, s'a înscris la vestita Școală Diplomatică. Ca și în trecut, Crișu Axente a făcut și aci dovada calităților sale sufletești și intelectuale și în toamna anului 1952 și-a luat diploma cu cea mai înaltă distincție. Ca o recunoaștere a meritelor sale, guvernul spaniol l-a numit în Noembrie anul trecut referent la Ministerul de Externe. Lucru extrem de rar pentru un străin și numai în cazul când acesta a dovedit calități cu totul deosebite.

Moartea l-a surprins în plină creație. Pentru neamul său, care se sbate sub urgia bolșevică, o mare pierdere: un temerar luptător în preajma luptei. Pentru noi, însă, camarazii lui de viață și de luptă el n'a murit. Ingenunchiem cu pietate în fața mormântului său și binecuvântăm pe Dumnezeu că ne-a dăruit exemplul unui astfel de suflet.

Colaborarea cu Capitalul Strein

(continuare din pag 7)

me și sarcini economie și sociale. Pentru a încorda energiile naționale, era nevoie de o structură în care să fie înlăturată exploatarea și nedreptățile sociale. Aceasta într'un timp, când capitalismul internațional era interesat în menținerea unui stat slab, condus de minorități privilegiate.

Dar dacă conflictul a fost inevitabil (și sălbăticia cu care a fost prigonită mișcarea legionară între 1930 și 1940 arată ce forme acute a putut lua el), el a fost pur conjunctural. El nu se produce decât atâta timp cât se încearcă impunerea colonialismului prin forță. Nu are loc niciun conflict, atunci când capitalurile streine vin în alte condiții.

Nu este numai politica de stat care a luat forme noi (punctul 4 enunțat în discursul președ. Truman cu patru ani în urma, președ. nul de la Colombo, programul de asistență tehnică UNO), ci și gândirea oamenilor de afaceri. Ei nu mai gândesc în funcție de profituri maxime imediate, ci de investiții durabile. In Noembre trecut, pentru a da un singur exemplu, National Planning Association a inițiat un studiu al intreprinderilor americane din streinătate, pentru „a determina în ce mod se pot face investiții în streinătate, în avantajul țării și poporului respectiv, în armonie cu felul lor de viață și de gândire și cu viața lor economică și politică, spre mulțumirea atât a guvernelor cât și a popoarelor respective și cu beneficii și securitate politică pentru capitalurile investite". Ceeace întreprinderile streine vor realiza în țările gazdă va fi consolidarea temeliilor economice prin contribuția lor la ridicarea standardului de viață, pe care la rândul lor vor putea prospera și ele.

In cadrul programului de ajutorare tehnică, contactul cu realitatea, deși experiențele sunt abia la început, a arătat că nu este suficient să se injecteze din afară capitaluri streine și ajutor tehnic, pentru a realiza o ridicare a standardului de viață. A apărut cu evidență necesitatea unui efort propriu, cuprinzător, precum și condiții de stabilitate politică. După războiu, nu numai că nu se va mai putea impune din afară guvernarea unor partide neacceptate de națiuni și care ar trebui să-și asigure majorități parlamentare, prin anumite metode ca și în trecut, dar nici nu va avea nimeni interesul să o facă. Durabile nu vor fi decât acordurile care vor ține seamă de interesele ambelor părți, încheiate cu guverne puternice, prin sprijinul de care se bucură față de alegători.

Mircea Bărbulescu

CE FACEM CU LIBERTATEA?

Intre individ şi stat lupta se duce, de milenarii, pentru libertate: individul voind să şi-o impună, statul s'o restrângă. Politica în întregime şi istoria aproape toată se pot rezuma în jurul acestei lupte dintre două principii: libertate şi autoritate. Dealungul secolelor sau dealungul meridianelor formele de viaţa colective care s'au succedat sau care coexistă, nu sunt altceva decât stadiul la care se rezolvă într'un anumit moment tensiunea continuă dintre dreptul individului la libertate şi nevoia de autoritate a colectivităţii.

Echilibrul între cele două antiteze caracterizează existenţa privilegiată a societăţilor sănătoase. Ruptura de echilibru, prin triumfarea absolută a unuia din cele două principii în luptă, este morbidul apanaj a societăţilor extremiste: anarhia *sau domnia libertăţii absolute;* dictatura totalitară *sau domnia autorităţii absolute.*

In decursul istoriei noastre am cunoscut, ca orice grup a cărui existenţă se desfăşoară pe milenii, o gamă variată de soluţiuni, bucurându-ne rar şi fugitiv de realizarea echilibrului perfect, cunoscând la intervale de secole, beţia exaltantă a individului descătuşat, şi sbătându-ne în marea majoritate a cazurilor sub apăsarea regimurilor de autoritate.

Niciodată însă poate ca astăzi nu i-a fost dat românimii să experimenteze, pe propriul trup, ravagiile simultane a două extremisme realizate absolut: în ţară satrapia integrală a bolşevismului, în care autoritarismul totalitar este supravoltat, exasperat încă de faptul că autoritatea o exercită valeţii unui neam străin; în exil, anarhia euforică a libertăţii fără îngrădiri.

Nici ciobanii din creştetul munţilor, nici răzeşii cu hrisoave vechi, nici Domnitorul cel mai autocrat, biruitor de Turci şi Domn până la Marea cea mare, nu s'au bucurat de o libertate atât de neştirbită, de rotundă ca a celui mai umil român exilat. Ciobanii împărăţi toată vara, dădeau socoteală când se întorceau la iernat; răzeşii, stăpâni la ei acasă, ştiau de frică pe Domn şi pe Vladică; iar Domnitorul, deşi tăia şi spânzura, era temător de Dumnezeu (şi de boeri).

Românul exilat însă nu dă socoteală nimănui şi nicicând, nu-i e frică de nimeni şi nimic şi se bucură-în planul românesc-de o libertate fără precedent.

Avantagiile morale ale acestei situaţii nu se pot nega. Dar nici neajunsurile politice şi sociale.

Este adevărat că, în exil, orice gest patriotic rămâne spălat de orice suspiciune: din sufletul autorului său nici teama, nici interesul nu-l determină, ci numai dragostea de ţară! Contribuţii se oferă din bunătate, şi nu la constrângerea agentului fiscal. Adeziunile la o acţiune, la o idee, la o persoană, se dau din convingere şi nu din calcul. Insăşi reverenta faţă de simbolul autorităţilor în trecut indiscutabile-Biserica, Monarhia, Cultura, Politica-dobândesc însuşirea preţioasă, pe care nu o posedau în ţară, a gratuităţii (ne inclinăm, tocmai din reverenţă, şi fara nici un alt gând sau temere ascunse) şi a adeziunii voluntare (aderăm, nu pentru că nu avem încotro, ci pentru că aşa socotim noi bine, în suverana noastră libertate): ne afirmăm ortodocşi, nu ca să nu fim excomunicaţi, ci din dragoste filială şi din recunostiinţa pentru Biserica strămbunilor; ne afirmăm monarhici, nu pentru a evita suspendarea noastră din orice funcţiune publică, confiscarea averilor şi internarea la Jilava, ci din convingerea că principiul monarhic este, în faza actuală a desvoltării noastre, preferabil; sprijinim (cu gura mai mult decât cu punga) cultura, pentru că simţim confuz că un neam şters temporar din istorie nu se poate menţine, nu poate supravieţui, nu va putea renaşte decât în măsura în care îşi va fi păstrat sufletul, cultura adică: în fine mai puţin confuz, dar capricios şi fără disciplină, „facem" politică, adică tindem să alăturăm individualitatea noastră, absolut liberă şi indiscutabil suverană, altor individualităţi, pentruca împreună să întreprindem acţiunea colectivă de unire, fără care nu există afirmare de prezenţă posibilă a României exilate.

Aceste avantagii nu-s proaste. Dar sunt insuficiente şi nu ajung să compenseze neajunsurile provocate de excesul de libertate (sau de corolarul lui: lipsa oricărei autorităţi).

Evident, dacă biografia noastră s'ar putea rezuma la buna noastră stare individuală şi la trăirea a mulţi ani fericiţi fără alte griji decât acelea a administrării şi contabilizării bucuriilor particulare, nu ar mai fi nimica de zis: românul exilat, materialmente descurcăreţ şi moralmente absolut liber, ar putea tinde către realizarea celui mai împlinit destin personal.

Numai că destinul personal al unui român nu se poate realiza şi nicicum împlini înafara destinului colectiv, al naţiunii.

Cu expecţia a foarte puţini compatrioţi, pe care vicisitudini personale şi tentaţiile străinătăţii i-au desrădăcinat (si pe care, pe bună dreptate, îi deplânge Vintilă Horia, în INDREPTAR, Nr. 2 pe 1953), nu există român liber, oricât de favorizat de soartă sa personală, care să se poată imagina împăcat cu această soartă atâta vreme cât România nu există, atâta vreme cât 20 de milioane de români gem fără metaforă, în penitenciarul sovietic ce ne-a devenit ţara şi sunt amenintaţi cu distrugerea fizică, ce vine să se suprapuie operei de distrugere spirituală întreprinsă cu o diabolică perseverenţă de uneltele Rusiei roşii.

Binecuvântarea libertăţii absolute este deci resimţită de exilatul român nu numai ca o imensă binefacere de care se bucură personal, ci şi ca o povară grea. Cu cât va trece timpul, această povară ni se va părea din ce în ce mai grea şi va ajunge să steargă din cumpănă iluzoriile avantagii personale. Atâta vreme cât fiecare din noi se va limita aş pune libertatea, mai mare şi mai puternică decât oricând, numai în serviciul bunei stări personale, nu-şi va găsi odihnă nici împăcare.

Această stare de neîmpăcare cu sine însăşi, chiar la exilaţii obiectivi cei mai favorizaţi de soartă, nu este o teză gratuită, inventată pentru necesităţile cauzei, ci un fenomen constabil, concret, pe care-l înregistrează de altfel nu numai diaspora românească, ci toate coloniile de pribegi politici.

Departe de a fi deprimant, semnul este îmbucurător: arată că există, la beneficiarii libertăţii absolute, nu numai o dispoziţie favorabilă, ci o NECESITATE de a se dărui colectivităţii. Cum însă? De ce gesturi sau sacrificii anume are nevoie colectivitatea românească, prin ce acţiuni specifice, bine adaptate şi strict coordonate, se poate veni în ajutor neamului? In ce mod, aici şi acuma, în exil, îmi pot servi ţara?

Aceste întrebări trădează deci nu numai nevoia de dăruire ci şi pe aceia de călăuzire. Nevoia adica de autoritate.

Lipsa unei autorităţi superioare, general şi unanim recunoscută de toţi românii liberi, nu dispensează totuşi dela orice activitate în folosul neamului.

In scurtul timp care ne mai desparte de liberarea ţării, există loc nu numai pentru acţiuni de mare anvergură, pe care nu le vom putea întreprinde decât odată ce ne vom fi dat o conducere unică, ci şi pentru acţiuni circumscrise la anumite zone, ba chiar limitate la fiecare individ în parte.

In sensul acesta, al preparării luptătorului din noi, care încă doarme, merită reţinute două sugestii de egală importanţă, încât amdouă sunt de realizare posibilă, practică, imediată.

Prima, care a apărut şi în alte ziase româneşti (România), este să punem la contribuţie trei factori privilegiaţi de care dispunem şi pe care suntem inclinaţi a-i neglija: timp, libertate şi convietuire în medii de civilizaţii tehnice mai evoluate decât în mediul national.

Fiecare din noi s'ar îndeplini datoria dacă, în loc de a tăia frunze la câini sau a acumula diplome peste diplome, respectabile dar fără nici o utilizare practică, nici azi nici mâine, ne-am decide să ne familiarizăm cu experienţa acumulată de Occident în materie industrială, tehnică, comercială. Dacă, adică, ne-am decide să uităm (pentru moment) că am fost avocaţi, filologi sau ofiţeri de jandarmi şi ne-am apuca să ne facem tehnicieni, industriaşi, comercianţi. Această revoluţionară (şi perfect realizabilă) schimbare de mentalitate şi de apucături, ar avea nu numai avantajul imediat a ne permite să ne îmbunătaţim, individual, starea materială (şi deci, a ne pune în situaţia de a contribui la efortul fiscal al pribegiei, inexistent încă), dar şi avantajul de a putea duce mâine, într'o Românie distrusă şi aruncată cu decenii în urmă, experienţa modernă a Occidentului şi posibilitatea de a o pune neîntârziat în practică.

O altă sugestie, dar care reclamă deja o organizare superioară cel puţin pe sectoare, dacă nu a exilului întreg, ne-o face James Burnham, celebrul autor al lui „Managerial Revolution" într'o nouă lucrare, ce stă sa apară la New York, „Containement or Liberation" („Baraj sau liberare"). Ceeace Ştefan Tocu-lescu cere dela fiecare individ exilat în parte, James Burnham o reclamă dela guvernul Statelor Unite sau dela U. N. O.: Creiarea adică de universităţi teoretice şi practice, în care începând de astăzi, să se prepare cadrele administrative, tehnice, industriale, etc. ale României, Poloniei, Ungariei, etc. de mâine.

Intr'adevar, după hecatombele ocupaţiei, distrugerile razboiului şi haosul eliberării, România se va găsi teribil lipsită de cadre, de administratori, de specialişti şi ar risca — să încapă din nou pe mâna exploatanţilor străini DACA NU AR DISPUNE IMEDIAT DE CADRELE NECESARE PRELUARII GUVERNULUI, ADMINISTRATIEI, VIETII INDUSTRIALE, COMERCIALE etc.

Iar faptul că aceşti exploatanţi, dacă noi nu vom şti să fim prezenţi, nu ar mai fi evrei sau ruşi, ci americani, englezi sau belgieni, nu ar constitui — cum şi James Burnham o recunoaşte — nici o consolare pentru noi.

In aşteptarea unirii tuturor românilor pribegi, în urma careia să putem constitui în exil un guvern liber reprezentativ, sprijinit pe un parlament şi pe a armată românească liberă; în aşteptarea crelerii de către O.N.U. sau de către Statele Unite a universităţilor şi şcolilor tehnice formatoare a primei garnituri de administratori şi tehnicieni români ce vor avea de preluat haosul din ţară, nu este prea de vreme să începem fiecare din noi să utilizăm — după pricepere şi după putinţă — acest tezaur al libertăţii de care dispunem, înspre o mai bună preparare a noastră în vederea sarcinelor ce ne vor reveni pentru şi după liberarea ţării.

Lucian Furdui

CRONICA EXTERNA

(continuare din pag 5)

Fără mijlocirea Marei Britanii, Jugoslavia nu s'ar fi lăsat uşor convinsă să semneze pactul platonic de amiciţie balcanic. Vizita ministrului de externe britanic, din toamna trecută, a contribuit hotărâtor la înlăturarea rezistenţei jugoslave. In schimb, domnul Eden a fost nevoit să dea o satisfacţie mareşalului Tito, invitându-l la Londra.

„Oaspetele desonoarei" a fost titlul unui protest publicat împotriva acestei vizite de ziarul „Sunday Express". Intr'un avânt de fidelitate pentru principiile democratice, Tito a declarat însă că atât timp cat 50 % din populaţia engleza nu-l repudiază, va face totuşi vizita protectată. Guvernul britanic i-a pregătit în consecinţă o primire cu un fast ales pe măsură vanităţii sale. Totuşi, pentru a nu se creia confuzii nedorite, organul conservator „Daily Telegraph" a ţinut să precizeze: „Vizita serveşte unui scop util. Ar fi însă cu totul regretabil, dacă mareşalul Tito ar trage din acest fapt concluzia că guvernul britanic aprobă politica internă jugoslavă, sau chiar că o consideră cu indiferen,ă.

Cartea politică

Amerika si Viitorul Rusiei

George Kennan, fostul ambasador la Moscova, s'a crezut obligat să pună în gardă publicul american contra pericolului „politicei de eliberare" anunţată de Dulles în primele sale declaraţii în faţa comisiei de politică externă a Senatului.

Intr'un discurs pronunţat la baroul din Filadelfia, domnul Kennan, fără să menţioneze direct numele noului ministru de externe, a criticat cu severitate pe **„acei care susţin o politică de incurajare a speranţelor în iminenta dezagregare înternă a Sovietelor şi care-şi propun ca ţel de guvernare grăbirea acestei dezagregări".**

In realitate, această controversă e o nouă „mare desbatere" care se angajează în vieaţa politică americană între „activismul" preconizat de John Foster Dulles în materie de politică externă şi evoluţionismul pesimist al raporturilor dintre Vest şi Est expus de George Kennan în ultima sa carte, **„American Diplomacy 1900—1950".**

Cărtea are două părţi. Prima cuprinde şase prelegeri ţinute la universitatea din Chicago şi nu tratează decât tangenţial problemele relaţiilor americano-sovietice şi tensiunilor prezente dintre cele două blocuri. Deaceea, autorul a mai inclus în acest volum două articole apărute anterior în revista Foreign Affairs: „Sursele comportamentului sovietic" şi „America şi viitorul Rusiei".

După domnul Kennan, **„cele mai grave erori ale formulării politicei externe americane în trecut au resultat din ceeace se poate numi considerarea moralo-legalistă a problemelor internaţionale. Această mentalitate parcurge ca un fir roşu întreaga politică americană din ultimi cincizeci de ani".** Remediul e o atacare **„realistică"** a relaţiilor externe. Acţiunile externe ale Americei ar trebui să se bazeze în viitor pe factorii de forţă în lume, după modelul vechei politici a echilibrului european. Esenţial ar fi recunoaşterea realităţilor de forţă şi încercarea de a se adapta preponderenţei acestora. In epoca în care trăim, n'ar mai fi posibilă o „victorie totală", în consecinţă, politica de „containement" este singura recomandabilă.

George Kennan repetă în mare măsură ceeace Walter Lippman a afirmat deja în cartea sa: **„US Foreign Folicy-Shield of the Republic"**, aparută în 1943. Comparaţia între cele două lucrări asupra politicei externe americane e clar în favoarea cărţii lui Walter Lippman, care e precisă, logică, francă fără nebulozităţi filosofice. Cartea domnului Kennan e, dimpotrivă, în multe locuri vagă, plină de contradicţii şi digresiuni pseudofilosofice. Autorul pare mai curând un filosof pesimist, decât un diplomat şi om de stat.

Cele două articole retipărite după Foreign Affairs au suscitat multe obiecţii. In special ultimul — **„America şi viitorul Rusiei"** — e discutabil şi din punct de vedere al interesului naţional american. Consideraţiile „realistice" asupra Uniunii Sovietelor şi statutului viitor al Rusiei sunt cu totul nerealistice şi uneori, în ce priveste naţionalităţile subjugate de Moscova, deadreptul amorale. Aici, domnul Kennan se prezintă categoric ca rusofil, iar prin subestimarea probemelor naţionale din Uniunea Sovietelor pune la îndoială prestigiul său de cunoscător al problemelor Europei orientale şi mentalităţii ruseşti.

„Eu cred că e o deosebire între conducătorii ruşi şi oameni de felul lui Hitler şi a conducătorilor politici japonezi de după primul războiu mondial. Atât cât îmi aminteşc, Ruşii nu s'au entuziasmat niciodată pentru acţiuni agresive premeditate în afara Rusiei." Inarmat cu o astfel de certitudine istorică, e de înţeles că tratamentul aplicat poporului rus după prăbuşirea puterii militare sovietice să constitue o problemă de conştiinţă pentru autor. **„Ar fi tragic ca indignarea provocată la noi de ideologia şi politica sovietică să ne facă complici ai despotismului bolşevicilor, uitând mareţia poporului rus şi pierzând încrederea în geniul şi virtuţile sale".**

Există însă o chestiune delicată pe care nu o poate ignora nici eminentul diplomat american, cu toată simpatia pentru „geniul şi virtuţile" poporului rus. E faptul că actualul imperiu moscovit se compune din 16 republici sovietice socialiste şi că din o populaţie de aproape 250 milioane abia o sută de milioane aparţin semin,iei dominante. Domnul Kennan recunoaşte că între frontierele actuale ale Uniunii Sovietelor se află numeroase naţionalităţi subjugate de pe vremea ţarilor, ca şi puternice minorităţi ale popoarelor limitrofe. Iar, în acelaşi timp, autorul încearcă să bagatelizeze problema frontierelor, afirmând că **„nu se poate imagina o trasare de frontiere care să nu ridice, în raport cu ideile predominând astăzi, rancuni violente şi să comporte adevărate injustiţii. Ceeace apare absolut necesar şi ca singura soluţie demnă să fie încurajată de Americani e desvoltarea printre toate popoarele în chestiune a unei stări de spirit care să dea sistemului de frontiere şi instituţiilor guvernamentale din această zonă agitată o semnificaţie cu totul nouă şi o importanţă foarte redusă".**

Dintre toate popoarele înglobate şi formal în imperiul sovietic, numai statelor baltice li se recunoaşte dreptul de a-şi recâştiga independenţa, dar **„ar fi absurd ca aceste ţări să refuze să coopereze cu o Rusie tolerantă şi neimperialistă".** Celelalte naţionalităţi din sânul **„marei familii ruseşti"** sunt legate economiceşte prea intim de Moscova. Ucraina, de exemplu, **„aparţine din punct de vedere economic de Rusia, ca Pennsylvania de Statele Unite".** In ce priveşte soarta statelor satelite, autorul e mai generos, acordându-le şansa recâştigării independenţei depline, dar şi acestea **„nu-şi vor asigura un viitor stabil şi fericit, dacă vor comite eroarea să se lase călăuzite de sentimente de răsbunare şi de ură faţă de poporul rus, care a împărtăşit tragedia lor, şi dacă vor încerca să fondeze acest viitor pe exploatarea dificultăţilor iniţiale ale regimului care va prelua succesiunea bolşevismului".**

George Kennan e socotit ca unul dintre cei mai competenţi experţi americani în chestiunile ruseşti. Vederile sale sunt desigur considerate cu multă seriozitate de opinia publică de peste ocean, totuşi ele singure nu ar putea fi determinante pentru ordinea viitoare din Rusia, aşa cum teoriile lui Morgenthau n'au fost aplicate în Germania.

Opinia publică americană e prelucrată însă şi cu mai multă asiduitate în sensul ideilor de mai sus de mulţi din emigranţii ruşi, infiltraţi în poziţii chee ale administraţiei Uniunii. Există în USA peste 500 de centre de studi asupra Uniunii Sovietelor. Ele sunt numite obişnuit „Russians Studies" şi sunt ataşate pe lângă instituţiile oficiale şi universităţile de stat şi private. Personalul lor e compus în majoritate din emigranţi de tipul reacţionar, de tipul ţarist, ca şi din alţii cari, „au ales libertatea" după războiu. Aceştia, ca şi „inspectorul din Petersburg" al lui Gogol, au reuşit să convingă mulţi americani că numai ei sunt în stare să răstoarne regimul din Cremlin, cu condiţia ca popoarele subjugate să continue să rămână vasale Moscovei. De multă circulaţie se bucură mai ales teoriile statale ale publicistului rus Dallin care, pentru a preveni o **„balcanizare"** a Europei orientale propune o **„soluţie elveţiană"** pentru rezolvarea problemei URSS-ului. Nu fără influenţă în popularizarea acestei teze sunt şi instituţiile confesionale americane care au naivitatea să-şi închipue că favorizând pe ruşi, vor avea deschise porţile în Rusia post-bolşevică şi vor putea câştiga „a treia Romă" pentru propaganda lor religioasă.

Intr'un articol apărut în „The New York Times Magazine" din Februarie 1952, domnul Kennea conjura pe americani **„să nu lase"** — în cazul unui al treilea războiu mondial — **„să moară pacea încă odată din neglijenţă".** Nu ar putea fi neglijenţă cu urmări mai fatale decât pierderea oportunităţii de a desmembra conglomeratul ruse.c pentru totdeauna.

VIZITA PLANIFICATA

„De când am intrat în România, toate gările par să se numească Trăiască Republica Populară Română. Trebue să cauţi mult, până ce găseşti scris undeva, mic şi nepretenţios, numele localităţii." Cu această primă impresie începe „Jurnal Românesc 1951" (Rumänisches Tagebuch 1951) al scriitoarei münchenene Irma Loos, care, împreună cu alţi cinci scriitori din Germania orientală, a fost invitată în toamna anului 1951 să facă o vizită de trei săptămâni în R. P. R.

Incartiruiţi în fostele hotele de lux ale burgheziei, Ambasador şi Athenee Palace, şi ospătaţi din belşug cu ierc negre şi cunoscutele delicatese ale bucătăriei româneşti, vizitatorii sunt însă mai ales nerăbdători să vadă ce a realizat regimul după 1948.

Inainte de a li-se satisface legitima dorinţă, sunt obligaţi să ia contact cu instituţiile propagandistice ale partidului: centrul pionerilor din palatul Cotroceni (unde nu se văd însă deloc pionerii), institutul de cultură româno-rus din palatul Cantacuzino, muzeul româno-rus, expoziţia de ziare de perete, un institut de reeducare a prostituatelor după faimoasa metodă sovietică a lui Macarenco şi închisoarea dela Doftana. **„E un loc de pelerinaj. Tineri şi bătrâni vin din toate părţile cu căruţe, camioane şi autobuze; femei cu copii în braţe şi de mână. Vizită organizată?"**

Intr'un cartier de locuinţe muncitoreşti, în Ferentari, pot vedea ce s'a făcut pentru cei distinşi în câmpul muncii. E vizitată locuinţa unui stahanovist turnator, care pare special rezervată pentru astfel de ocazii. Eroul muncii le demonstrează cum din salariul lunar primit achiziţionează mărfuri echivalente cu valoarea a 480 de pâini; un nivel de vieaţa posibil numai sub regimul de democraţie populară care i-a permis să-şi cumpere pentru prima oară şi un ceas de mână! Dorinţa oaspeţilor de a vedea fabrici noui construite e implinită numai în parte. Sunt conduşi la manufactura de tutun „Belvedere", reclădită după războiu, şi la atelierele „Grivita". Inovaţie socialistă la prima — transformarea casei fostului director în „sanatoriu de noapte" pentru muncitori, iar la „Grivita", clubul muncitoresc, în care impresionează mai ales o sală vastă, plină de mese de şah. Desaltfel, mai peste tot unde apar vizitatorii, se desfăşoară, ca din întâmplare, partide de şah. Hotărât, şahul a devenit sportul favorit în R. P. R.

Nu putea lipsi din program trecerea în revistă a „marilor lucrări ale socialismului" — „Casa Leonteni", termocentrala „Ovidiu" şi inevitabilul canal Dunărea-Marea Neagră. Fentru a uita praful înghiţit pe şantierul Dobrogei, sunt petrecute câteva zile în staţiunile de odihnă de pe litoral. In pitoreştele vile dela Eforie, confortul lasă însă mult de dorit; instalaţia electrică e defectă, iar apa nu curge decât o oră pe zi. O incursiune peripatetică pe plajă e zădărnicită de reţele de sârmă ghimpată şi de intervenţia brutală a sentinelelor.

(urmarea în pag. 12)

Eigentümer und Herausgeber: Sandu Marin, Salzburg, Elisabethstraße 38. — Für den Inhalt verantwortlich und Verleger: Mircea Barbu, Salzburg, Elisabethstraße 38. — Druck: Ezendorfer & Co., Salzburg-Maxglan

Romania in Exil

Din lumea studenţilor noştri

— Din Paris ni se comunică o notă asupra alegerii Biroului Permanent al Federaţiei Studenţilor Români din Străinătate. Alegerea a avut loc formal în cadrul Adunării Generale a Studenţilor Români din Franţa (Jeunesses Universitaires de la Roumanie Libre), în ziua de 15. II. 53, prin despuierea scrutinului. Au participat la vot, prin corespondenţă, presedinţii şi secretarii generali ai asociaţiilor studenţilor români din Austria (Salzburg si Innsbruck), Germania (Bonn si München), Italia, Spania si Franţa. Biroul ales se compune din D-nii: Grigore Filiti, Secretar General: Theodor Cazaban şi Cornel Crişan, Secretari Generali Adjuncţi şi Petre Rosetti, Casier General. Comitetul de cenzori, aleşi în aceeaşi sedinţă, va fi constituit din D-ra Polixenia Dumitropol şi D-nii Traian Balea şi Dumitru Tatu.

— Tot în Paris a avut loc în zilele de 14--16 Februarie curent Congresul Federaţiei Studenţilor Catolici Francezi la care a participat şi o delegaţie de studenţi români condusă de părintele Dr. Petre Gherman.

Asociaţia foştilor combatanţi

— In cadrul Adunării Generale a Asociatiei Foştilor Combatanţi, ţinută la Paris, în ziua de 22 Februarie 1953, a fost ales următorul comitet:

Preşedinte: Leon Negruzzi, Vicepreşedinţi: Col. G. Sandu şi Comandor Băilă, Secretar General: Maior C. Mattei, Secretar de Şedinţă: Cpt. Crutzescu, Cassier: Cpt. Cristescu, Bibliotecar: Preot Pârvănescu, Membrii: D-nii Apostolescu, Stoian Brăilă, Mircea Dimitriu şi Toma Fancea. In Biroul de Cenzori au fost aleşi D-nii: Colonel Lupoaie, Jean Niculescu şi Dr. Vasile Andrei.

Şedinţa s'a încheiat prin citirea unei moţiuni — aprobată în unanimitate de cei prezenţi — prin care se declară că foştii combatanţi români se desolidarizează de actul trădării dela 23 August 1944. S'a păstrat apoi un moment de reculegere pentru acei căzuţi în lupta împotriva bolşevismului.

Justiţie

— Curtea de apel din Paris a confirmat condamnările pronunţate în procesul intentat de diferite personalităţi politice în exil împotriva autorul cărţii „L'Internationale des traitres" Renaud de Jouvenel, şi a D-lui Wurmser, care a iscălit prefaţa. Prin sentinţa dată, Dl Dianu primeşte 100.000 fr. fr. cu titlul de despăgubiri civile. Domnul Dianu a ced taceas tă sumă bisericii Ortodoxe Române din Paris. Gestul D-sale a avut mare răsunet în lumea românească a exilului.

Asistenţă

M. S. Regina Elisabeta, care a acordat augusta Sa preşidenţie unui comitet de Doamne române ce are de scop ajutorarea Românilor lipsiţi şi a Francezilor expulzaţi din R. P. R., a organizat în primele trei luni ale anului curent o serie de reuniuni artistice şi culturale, la care şi-au dat concursul distinse personalităţi ale lumii culturale franceze. Reţinem numele Domnilor Andre Siegfried, dela Academia Franceză, Paul Mourousy şi Charles Oulmont.

Comemorări

— Duminecă 22 Martie, părintele Vasile Mărgineanu a oficiat în München, în capela „Arme Schulschwestern", un Te Deum în amintirea zilei Unirii Basarabiei cu patria mamă.

— Sâmbătă 27 Martie, Asociaţia Românilor din Germania de Sud, cu sediul în München, a comemorat printr'o reuniune intimă acelaşi eveniment. Sărbătorirea a început prin cuvântul de deschidere pronunţat de preşedintele asociaţiei, D-l Dr. Constantin Sassu, care, între altele, a salutat prezenţa în sală a reprezentanţilor organizaţiilor germanilor din Transilvania şi Bucovina şi a numeroşi germani, prieteni ai României. După cuvântul introductiv, a urmat conferinţa D-lui Grigore Scorochirja. Oratorul, într'o conferinţă amplă şi bine documentată, a făcut o trecere în revistă amănunţită, cu concluzii sintetice, a evenimentelor mai importante, legate de istoria dramatică a acestei provincii străvechi româneşti.

— Ziua Unirii Principatelor, 24 Ianuarie, a fost sărbătorită în Argentina anul acesta de către „Frontul Libertăţii". D-l Prof. Safta a evocat, într'o conferinţă, evenimentul, şi a accentuat apoi rostul existenţei unui Front de luptă în scopul eliberării Patriei cutropite.

Săptămâna Românească la Madrid

Românii din Spania au luat iniţiativa de a organiza la Madrid, o serie de manifestări culturale, în cadrul unei Săptămâni Româneşti, sub înaltul patronaj al unui Comitet de onoare format din: Contele Mayalde, primarul Madridului, Contele de Casa Rojas, Ambasadorul Spaniei în Franţa, Generalul Moscardo, Conte de Alcazar de Toledo şi Monseniorul John C. Kirk, Seful Misiunilor Vaticanului pentru Românii din Occident. Săptămâna Românească va avea loc la Madrid între 5-14 Mai 1953. Şi se va deschide cu un serviciu divin, înălţând rugăciuni pentru Biserica asuprită, pentru cei ce au căzut şi pentru cei ce luptă întru apărarea credinţii şi a pământului strămoşesc. Personalităţi de reputaţie europeană îşi vor da concursul pentru a asigura un program de conferinţe. Se va organiza deasemeni o expoziţie de artă românească: pictură, sculptură, artă populară cusături, covoare, costume, etc. Această expoziţie va avea loc în Palatul Bibliotecii Naţionale. Incercăm să organizăm un program de manifestări muzicale şi, eventual, coreografice.

Comitetul de iniţiativă:

Nicolae Dimitrescu, Ministru plenipotenţiar.

George Demetrescu, Preşedintele Cumunităţii Românilor din Spania.

Alexandru Mircea, Preot Dr. Seful Misiunii Române Unite din Spania.

Luis Beneyto Marti, fost Consul al Spaniei la Bucureşti.

Aurel Rauta, Profesor la Universitatea din Salamanca.

Cyril Popovici, Profesor la Universitatea din Granada.

Secretar General Ilie Sturdza

Citäm din apelul lansat:

„Nu pofta de reclamă şi nici satisfacerea unui şovinism, sunt obiectivele de luptă ale celor câteva mii de Români scăpaţi din ghiarele cumplitei terori comuniste, ci repararea injustiţiei făcute acestui neam şi recunoaşterea poziţiei sale de sentinelă avansată, împotriva Asiei invadatoare. Ei vor să ştie că Neamul românesc, încă de la apariţia comunismului, în 1917, a luptat împotriva acestei primejdii, cu conştiinţa că apără şi altceva, odată cu propriul său teritoriu."

RECTIFICARE

La incepetul lunii Martie a. c. a aparut in Salzburg o noua Asociatie, intitulata „Asociatia Romanilor din Austria". Statutele acestei Asociatii prevad **ca membrii ordinari si membrii comitetului de conducere trebuie sa fie cetateni austriaci.** Cum intre titlul si statute exista o flagranta contradictie, Misiunea catolica Romana si Comitetul Roman din Salzburg au convocat la o consfatuire pe membrii comitetului nouei Asociatii. Consfatuirea a fost prezidata de Pr. Dr. Florian, propus si ales in unanimitate de cei prezenti. Ordinea de zi a fost:

1. Raporturile dintre noua Asociatie si organizatiile existente.
2. Contradictia dintre titlu si continutul statutelor.

Dupa explicatiile date de membrii celor doua comitete, comitetul nouei Asociatii a hotarit sa schimbe actualul nume, intr'unul care sa fie adecuat statutelor. Aceasta hotarire a fost trecuta in procesul verbal de sedinta.

La moartea Regelui Carol

(Continuare din pag. 2)

plece, în Palatul Regal, înconjurat de trupe, se desfăşura ultima scenă a bătăliei pentru abdicare. Regele mai avea o şansă să schimbe mersul destinului. Personagiile erau Regele, Antonescu şi Comandantul Militar al Capitalei, Generalul Coroamă. De afară pătrundeau strigătele manifestanţilor şi din când în când se auzeau focuri de armă. Regele îi cere Generalului Antonescu să tragă în manifestanţi. Antonescu se întoarce spre Generalul Coroamă:

— Dumneata, tragi?

— Eu nu trag!

— Atunci nici eu nu trag!

Armata a trecut de partea poporului, refuzând să mai asculte de ordinele unui Rege sperjur, care-o împingea la un nou masacru.

Nu ştim ce epocă din istoria neamului se poate compara cu perioada de domnie a Regelui Carol. Şi epoca fanariotă pare să aibă trăsături mai blânde decât ceeace ne-a fost dat să pătimim sub acest despot. Trebuie să ne căutăm exemple aiurea: Petru cel Crud din istoria Spaniei sau regimul sovieto-moscovit. Poporul roman a cunoscut ororile bolşevismului înainte de invazia dela 23 August.

Atât rău a făcut ţării Regele Carol, încât şi creştinescul „Dumnezeu să-l ierte" e penibil a fi rostit la moartea acestui tiran, sunând mai degrabă ca o ofensă adusă Divinităţii.

HORIA SIMA

VIZITA PLANIFICATA

(continuare din pag. 11)

Evident, contactul cu colegii din colectivul scriitorilor reperişti a fost evenimentul cel mai de seamă. Despre condiţiile de vieaţă actuale a acestora li s'a dat dela început o informaţie uluitoare: cei care îndeplinesc norma au dreptul de a călători, gratuit şi nelimitat, cu clasa I-a pe căile ferate! Vizitarea unor cămine de recreaţie pentru stahanoviştii literari pune în evidenţa şi alte privilegii: mobile luxoase, basine de inot, parcuri romantice şi mâncărue delicioase pregatite de fosta bucătăreasă a unui prinţ. La caminul Academiei din Sinaia, amfitrioana, **„o femeie cu reflexe orientale in ochii negri"**, e o supravieţuitoare a lagărelor de concentrare dela Ravensbruck şi Auschwitz. Rudele academicianului Jar au avut mai puţin noroc, sfârşind în camerele de gazare naziste!

Recepţia finală are loc la Casa scriitorilor. Preşedintele uniunii, Novicov, perorează cu mult patos despre funcţiunea iubirii în promovarea productivităţii poetice. Pentru ilustrare, recită în ruseşte din propria creaţie lirică. **„Poezii nu pot fi scrise decât în limba maternă"**, ne lămureşte Irma Loos.

Pe manşeta cărţii, editura prezintă autoarea însufleţită de **„curiozitate binevoitoare"** pentru ţara vizitată. **„Ea n'a pus pe hârtie decât ceeace i-a impresionat plăcut mintea şi inima, şi asta a fost mai ales omenescul, mai ales oamenii."** Oamenii din România nu i-a văzut numai la primirile oficiale. I-a vazut în Cişmigiu şi în parcul dela Herăstrău; i-a văzut la Snagov şi la concursul grupelor culturale dela Arenele Romane, la colhozurile din regiunea Braşov şi în fabrici. **„In atitudinea acestor oameni faţă de noi lipseşte cu totul ceeace întrerupe pretutindeni curentul şi face orice contact neverosimil: neîncrederea, rezervele . . . Nu ştii nimic despre ei, ei nu ştiu nimic despre tine, şi totuşi e ca şi când n'ai vorbi prima dată cu dânşii, ca şi când n'ai sta ca străin în faţa lor. E o senzaţie neobişnuită."** Revelarea acestor constante ale firei poporului e singurul lucru care înviorează banala descriere a unei vizite planificate.